

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (peti senat)

z dne 28. aprila 2010*

V zadevi T-446/05,

Amann & Söhne GmbH & Co. KG s sedežem v Bönningheimu (Nemčija),

Cousin Filterie SAS s sedežem v Wervicq-Sudu (Francija),

ki ju zastopajo A. Röhling, M. Dietrich in C. Horstkotte, odvetniki,

tožeči stranki,

* Jezik postopka: nemščina.

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata F. Castillo de la Torre in K. Mojzesowicz, zastopnika, skupaj z G. Eickstädtom, odvetnikom,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2005) 3452 z dne 14. septembra 2005 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva št. COMP/38.337 – PO/[Sukanec]), kakor je bila spremenjena z Odločbo Komisije C(2005) 3765 z dne 13. oktobra 2005, in, podredno, predloga za zmanjšanje globe, ki je bila z navedeno odločbo naložena tožečima strankama,

SPLOŠNO SODIŠČE (peti senat),

v sestavi M. Vilaras, predsednik, M. Prek (poročevalec) in V. M. Ciucă, sodnika,
sodna tajnica: T. Weiler, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. decembra 2008

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

A – Predmet spora

- 1 Komisija Evropskih skupnosti je z Odločbo C(2005) 3452 z dne 14. septembra 2005 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva št. COMP/38.337 – PO/[Sukanec]) (v nadaljevanju: izpodbijana odločba), kakor je bila spremenjena z Odločbo Komisije C(2005) 3765 z dne 13. oktobra 2005 in katere povzetek je objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 26. januarja 2008 (UL C 21, str. 10), ugotovila, da sta bili tožeči stranki, podjetji Amann & Söhne GmbH & Co. KG (v nadaljevanju: Amann) in Cousin Filterie SAS (v nadaljevanju: Cousin), od maja/junija 1998 do 15. maja 2000 udeleženi pri številnih sporazumih in usklajenih ravnanjih na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo (v nadaljevanju: sukanec za avtomobilsko industrijo) v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) in da je bilo podjetje Amann od januarja 1990 do septembra 2001 udeleženo tudi pri številnih sporazumih in usklajenih ravnanjih na trgu sukanca za industrijo, ki ni avtomobilska (v nadaljevanju: industrijski sukanec) v Beneluxu in na Danskem, Finskem, Norveškem in Švedskem (v nadaljevanju: nordijske države).
- 2 Komisija je, prvič, podjetjema Amann in Cousin, ki sta solidarno odgovorna, naložila globo 4,888 milijona EUR zaradi njunega sodelovanja v kartelu v zvezi s sukancem za avtomobilsko industrijo v EGP in, drugič, podjetju Amann naložila globo 13,09 milijona EUR zaradi njegovega sodelovanja v kartelu v zvezi z industrijskim sukancem v Beneluxu in nordijskih državah.

B – *Upravni postopek*

- 3 Komisija je 7. in 8. novembra 2001 v skladu s členom 14(3) Uredbe št. 17 Prve Uredbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL 1962, 13, str. 204) opravila preiskave v prostorih več proizvajalcev sukanca. Te preiskave so bile opravljene na podlagi informacij, ki jih je avgusta 2000 predložilo podjetje The English Needle & Tackle Co. (točka 78 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 4 Podjetje Coats Viyella plc (v nadaljevanju: Coats) je 26. novembra 2001 vložilo prošnjo za ugodno obravnavo na podlagi Obvestila Komisije o nenalaganju ali zmanjševanju glob v primeru kartelov (UL 1996, C 207, str. 4; v nadaljevanju: obvestilo o ugodni obravnavi), ki so ji bili priloženi dokumenti, da bi se dokazal obstoj teh omejevalnih sporazumov: prvič, omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP, drugič, omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za industrijo v Združenem kraljestvu in, tretjič, omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah (točka 82 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 5 Komisija je na podlagi dokumentov, ki so bili zbrani med preiskavami, in dokumentov, ki jih je poslalo podjetje Coats, na zadevna podjetja marca in avgusta 2003 naslovila zahtevo za informacije v skladu s členom 11 Uredbe št. 17 (točka 83 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 6 Komisija je 18. marca 2004 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga je naslovila na več podjetij zaradi njihove udeležbe pri enem ali več omejevalnih sporazumih iz točke 4 zgoraj, vključno s tistim na trgu sukanca za industrijo v Beneluxu in nordijskih državah.

- 7 Vsa podjetja, ki so prejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, so predložila pisna stališča (točka 90 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 8 Zaslišanje je bilo 19. in 20. julija 2004 (točka 92 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 9 Strankam je bil 24. septembra 2004 dovoljen dostop do nezaupne različice odgovorov na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in do stališč strank na obravnavi, določen pa jim je bil tudi rok za predložitev drugih stališč (točka 93 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 10 Komisija je 14. septembra 2005 sprejela izpodbijano odločbo.

C – Izpodbijana odločba

1. Upoštevni trgi

a) Trgi proizvoda

- 11 Komisija v izpodbijani odločbi navaja, da je sektor sukancev mogoče razdeliti na dva segmenta, in sicer po eni strani na sukanec, ki ga industrijski odjemalci uporabljajo za šivanje ali vezenje različnih vrst oblačil in drugih izdelkov, kot so usnjena galanterija, avtomobilske tekstilne obloge in žimnice, ter po drugi strani na gospodinjski sukanec,

ki ga posamezniki uporabljajo za šivanje ali popravljanje in za dejavnosti v prostem času (točka 9 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 12 Glede industrijskega sukanca je iz izpodbijane odločbe razvidno, da ga je glede na njegovo uporabo mogoče uvrstiti v tri kategorije: šivalni sukanec za konfekcijo, ki se uporablja za različne vrste oblačil, sukanec za vezenje, ki se uporablja v avtomatskih industrijskih strojih za vezenje za okrasitev oblačil, športnih copatov in hišnih tekstilij, ter posebni sukanec, ki se uporablja v različnih sektorjih, kakršni so sektor obutve, sektor usnjene galanterije ali avtomobilski sektor (točka 11 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 13 Iz izpodbijane odločbe je tudi razvidno, da je tudi industrijski sukanec mogoče razdeliti na več kategorij glede na vrsto vlakna in strukturo sukanca (točka 12 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 14 Komisija v izpodbijani odločbi meni, da se lahko šteje, da z vidika ponudbe industrijski sukanec tvori enoten trg proizvoda, saj ni stroge povezave med končno uporabo ter vrsto vlakna in/ali strukturo sukanca. Pojasnjuje, da podjetje Coats navaja, da nekatere stranke v sektorju konfekcije uporabljajo poseben sukanec in da nekatere stranke v sektorju vezenja uporabljajo konfekcijski sukanec. Dodaja, da podjetje Coats poudarja, da lahko proizvodnja sukanca za konfekcijo, proizvodnja sukanca za vezenje in proizvodnja različnih vrst posebnega sukanca potekajo podobno oziroma da jih je zlahka mogoče zamenjati (točka 13 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 15 Vendar Komisija v izpodbijani odločbi razlikuje med sukancem za avtomobilsko industrijo na eni strani in sukancem za preostalo industrijo na drugi strani. Meni namreč, da čeprav proizvodnji teh dveh vrst sukanca potekata podobno oziroma ju je zlahka mogoče zamenjati, povpraševanje v avtomobilski industriji ustvarjajo velike stranke, ki za nekatere proizvode, ki jih uporabljajo, zahtevajo višje standarde – na primer za sukanec za varnostne pasove – in si prizadevajo za enotne proizvode v različnih državah, kjer jih potrebujejo za svojo industrijo (točka 14 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 16 V obravnavani zadevi sta trga proizvoda, ki ju zadevata kršitvi, očitani tožečima strankama, trg sukanca za avtomobilsko industrijo in v primeru kršitve, očitane podjetju Amann, trg industrijskega sukanca.

b) Geografski trgi

- 17 Komisija v izpodbijani odločbi navaja, da je treba trg sukanca za avtomobilsko industrijo zaradi zgoraj navedenih zahtevanih višjih standardov, ki so enotni v EGP, razlikovati od trga industrijskega sukanca. Tako meni, da trg sukanca za avtomobilsko industrijo obsega celoten EGP. Komisija namreč ugotavlja, da lahko zgolj nekaj dobaviteljev zagotavlja standardno ponudbo teh proizvodov za celoten EGP. Razlogi za to naj bi bili, da kupci potrebujejo enoten sukanec, da bi si olajšali proizvodnjo v različnih državah, da morajo ti sukanci ustrezati posebnim normam glede kakovosti (na primer sukanec za izdelavo varnostnih pasov) in da je zaradi vprašanj v zvezi s kakovostjo proizvodov in odgovornostjo izsledljivost proizvodnje teh sukancev bistvena (točki 21 in 22 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 18 Komisija po drugi strani glede industrijskega sukanca ugotavlja, da je glede na informacije, ki sta jih podali stranki, upoštevni geografski trg regionalen. Dodaja, da regija lahko zajema, odvisno od primera, bodisi več držav EGP, na primer države Beneluksa ali nordijske države, bodisi eno samo državo, na primer Združeno kraljestvo (točka 17 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 19 Iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je geografski trg, ki ga zadeva kršitev v zvezi z industrijskim sukancem, očitana podjetju Amann, trg držav Beneluksa in nordijskih držav, medtem ko geografski trg, ki ga zadeva kršitev v zvezi s sukancem za avtomobilsko industrijo, očitana tožečima strankama, obsega EGP.

2. Velikost in struktura upoštevni trgov

- 20 Komisija v izpodbijani odločbi navaja, da je obseg prodaje v Beneluxu in nordijskih državah industrijskega sukanca leta 2000 znašal okoli 50 milijonov EUR, leta 2004 pa okoli 40 milijonov in da je obseg prodaje sukanca za avtomobilsko industrijo znašal okoli 20 milijonov EUR leta 1999 (točki 28 in 35 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 21 Iz te odločbe je tudi razvidno, da so bili konec devetdesetih let glavni dobavitelji industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah med drugim podjetja Amann, Barbour Threads Ltd (v nadaljevanju: Barbour) – preden ga je prevzelo podjetje Coats – Belgian Sewing Thread NV (v nadaljevanju: BST), Coats, Gütermann AG in Zwicky & Co. AG (v nadaljevanju: Zwicky) in da so bili glavni dobavitelji sukanca za avtomobilsko industrijo med drugim tožeči stranki in podjetja Coats, Oxley Threads Ltd (v nadaljevanju: Oxley), Gütermann in Zwicky.

3. Opis protipravnih ravnanj

- 22 Komisija v izpodbijani odločbi navaja, da so ravnanja, očitana tožečima strankama, v zvezi z omejevalnim sporazumom na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP potekala od maja/junija 1998 do maja 2000.
- 23 Osnovni cilj udeležencev omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP naj bi bil ohraniti visoke cene (točka 214 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 24 Zato naj bi bilo organiziranih pet srečanj, na katerih naj bi udeleženci najprej določili dve vrsti ciljnih cen osnovnih proizvodov, ki se prodajajo v evropskem industrijskem sektorju: eno za obstoječe stranke in drugo za nove. Nato naj bi se tam izmenjavale

informacije o cenah, ki se uporabljajo za posamezne stranke, in o najnižjih ciljnih cenah. Nazadnje naj bi se udeleženci tam zavezali, da bodo preprečevali medsebojno konkurenco z nižjimi cenami od cen uveljavljenih dobaviteljev (točka 215 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 25 Komisija glede ravnanj v zvezi z omejevalnim sporazumom na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah ugotavlja, da so potekala v letih od 1990 do 2001.
- 26 Komisija glede omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah navaja, da so se zadevna podjetja srečevala vsaj enkrat na leto in da so bila ta srečanja organizirana v dveh delih, v enem se je obravnaval trg držav Beneluksa, v drugem pa trg nordijskih držav, njihov glavni cilj pa je bila ohranitev visokih cen na obeh trgih.
- 27 Udeleženci naj bi izmenjevali cenike ter informacije o rabatih, zvišanju kataložnih cen, znižanju rabatov in zvišanju posebnih cen za določene stranke. Sklepali naj bi se tudi sporazumi o prihodnjih cenikih, največji stopnji rabata, znižanju rabatov in zvišanju posebnih cen za določene stranke ter sporazumi o preprečevanju medsebojne konkurence s cenami, nižjimi od cen uveljavljenih dobaviteljev, in o razdeljevanju strank (točke od 99 do 125 obrazložitve izpodbijane odločbe).

4. Izrek izpodbijane odločbe

- 28 Komisija je v členu 1(3) izpodbijane odločbe ugotovila, da je šest podjetij, vključno s tožečima strankama, kršilo člen 81(1) ES in člen 53(1) Sporazuma EGP s tem, da

so sodelovala pri več sporazumih in usklajenih ravnanjih na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP, in sicer tožeči stranki od maja/junija 1998 do maja 2000. Poleg tega je Komisija v členu 1(1) izpodbijane odločbe ugotovila, da je osem podjetij, vključno s podjetjem Amann, kršilo člen 81(1) ES in člen 53(1) Sporazuma EGP s tem, da so sodelovala pri več sporazumih in usklajenih ravnanjih na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah, in sicer podjetje Amann od januarja 1990 do septembra 2001.

²⁹ V členu 2, prvi odstavek, izpodbijane odločbe so bile naložene te globe:

- (a) zaradi omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP:
- tožečima strankama, solidarno odgovornima: 4,888 milijona EUR;

 - podjetju Coats: 0,65 milijona EUR;

 - podjetju Oxley: 1,271 milijona EUR;

 - podjetjema Barbour in Hicking Pentecost plc, solidarno odgovornima: 0,715 milijona EUR;

(b) zaradi omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah, med drugim:

- podjetju Coats: 15,05 milijona EUR;

- podjetju Amann: 13,09 milijona EUR;

- podjetju BST: 0,979 milijona EUR;

- podjetju Gütermann: 4,021 milijona EUR;

- podjetju Zwicky: 0,174 milijona EUR.

Postopek in predlogi strank

³⁰ Tožeči stranki sta 22. decembra 2005 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili to tožbo.

31 Ta zadeva je bila nato zaradi spremembe sestave senatov Splošnega sodišča in razporeditve sodnika poročevalca v peti senat dodeljena temu senatu.

32 Tožeči stranki sta Splošnemu sodišču predlagali, naj:

- razveljavi izpodbijano odločbo v delu, v katerem se nanaša nanju;
- podredno, ustrezno zmanjša globo;
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

33 Komisija je Splošnemu sodišču predlagala, naj:

- tožbo zavrne;
- tožečima strankama naloži plačilo stroškov.

Pravo

- 34 Prvič, tožeči stranki navajata tožbeni razlog, ki se nanaša na razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe zaradi kršitve člena 7(1), prvi stavek, Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2003, L 1, str. 1).
- 35 Drugič, tožeči stranki navajata vrsto tožbenih razlogov, ki se nanašajo na odpravo globe. Najprej Komisiji očitata, da jima je naložila globo, ki presega 10 % njenega prometa. Nato navajata sedem tožbenih razlogov: kršitev načel enakega obravnavanja in sorazmernosti pri naložitvi globe, napačna določitev izhodiščnega zneska globe, naložene zaradi omejevalnega sporazuma glede industrijskega sukanca, napačen izračun trajanja kršitve na trgu industrijskega sukanca, neupoštevanje nekaterih olajševalnih okoliščin kršitve na trgu industrijskega sukanca, napačen izračun izhodiščnega in osnovnega zneska globe, naložene zaradi kršitve na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo, neupoštevanje neizvajanja omejevalnega sporazuma glede sukanca za avtomobilsko industrijo ter kršitev pravice do izjave in pravice do obrambe.

A – Tožbeni razlog tožečih strank, ki se nanaša na razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe: kršitev člena 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003

1. Trditve strank

- 36 Tožeči stranki trdita, da so očitane kršitve enotna kršitev v smislu člena 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003, ker naj trg sukanca za avtomobilsko industrijo in trg industrijskega sukanca ne bi bila ločena trga proizvoda oziroma ločena geografska trga, ker

naj bi imeli ti omejevalni sporazumi skupen subjektivni element in ker naj merila, ki jih je Komisija uporabila za ugotovitev, da ne gre za enotno kršitev, ne bi bila veljavna.

- 37 Tožeči stranki glede, prvič, obstoja enotnega trga proizvoda zanikata, da sta izrecno potrdili, da spadata sukanec za oblačila in sukanec za avtomobilsko industrijo na dva ločena trga. Odgovor podjetja Amann na zahtevo za informacije, v katerem je trg sukanca za avtomobilsko industrijo opredelilo kot svetovni, naj nikakor ne bi pomenil priznanja domnevne samostojnosti tega trga. Poleg tega naj podjetje Amann, potem ko je podalo presojo glede šestih različnih segmentov sukanca, tega ne bi moglo storiti glede segmenta sukanca za avtomobilski sektor.
- 38 Tožeči stranki menita, da niti na podlagi izjav drugih gospodarskih subjektov, kot sta podjetji Coats in Gütermann, ni mogoče ugotoviti, ali sta trg sukanca za avtomobilsko industrijo in trg industrijskega sukanca ločena.
- 39 Stališče tožečih strank glede enotnosti trga naj bi bilo potrjeno s predstavitvijo proizvodov, ki so jo opravila vsa podjetja. Tako naj bi bilo med drugim pri razdelitvi na segmente, ki so jo opravila podjetja Gütermann, Amann in Coats. Razvidno naj bi bilo, da je v več panogah mogoča uporaba enakega sukanca.
- 40 Niti obstoj strožjih specifikacijskih standardov, ki jih zahtevajo velike stranke v avtomobilskem sektorju, naj ne bi upravičeval razlikovanja med industrijskim sukancem in sukancem za avtomobilsko industrijo. Sukanec naj bi bil na splošno proizveden v skladu z zahtevami avtomobilske industrije in tak dobavljen velikim strankam v drugih industrijskih sektorjih. Proizvodnja dveh vrst sukanca različne kakovosti naj poleg tega ne bi bila upravičena z gospodarskega vidika. Tako naj bi bile tehnične značilnosti sukanca za avtomobilsko industrijo v bistvu enake tehničnim značilnostim

industrijskega sukanca. Ti vrsti sukanca naj bi bili zamenljivi, saj se poleg tega ne tržiata glede na stranke, ampak glede na proizvode.

- 41 Drugič, tožeči stranki Komisiji očitata, da ni proučila, ali so bila različna očitana ravnanja med seboj povezana s skupnim subjektivnim elementom in so tako pomenila enotno kršitev. Komisija naj bi sama ugotovila, da so bile vse kršitve namenjene izkrivljanju običajnega razvoja cen na upoštevnem trgu.
- 42 Dejstvo, da gre za sporazume o cenah in da so sprejete odločitve glede zadevnih regij praktično enake, naj bi potrjevalo trditev, da gre pri ugotovljenih kršitvah za enotno kršitev. Tožeči stranki dodajata, da je v večini držav članic subjektivni element odločilno merilo za ugotovitev enotne kršitve.
- 43 Trdita tudi, da glede na to, da je večina zadevnih podjetij srednje velikih, so morali biti člani uprave in sodelavci nujno seznanjeni z različnimi kršitvami. Pojasnujeta, da v njunem primeru subjektivni element izvira bolj iz neločenosti notranjih pristojnosti na področju trženja industrijskega sukanca in sukanca za avtomobilsko industrijo.
- 44 Poleg tega v bistvu poudarjata, da je pristop Komisije – ki je izhajala iz načela enotne kršitve glede zaporednih kršitev, storjenih v vsakem omejevalnem sporazumu, ni pa enako obravnavala omejevalnih sporazumov med seboj – nedosleden. Glede tega naj bi izpodbijana odločba v točkah od 266 do 270 obrazložitve vsebovala več protislovij, iz katerih naj bi bilo razvidno, da trditev Komisije glede obstoja ločenih kršitev ni upravičena.

- 45 Tretjič, tožeči stranki nasprotujeta merilom, ki jih je Komisija uporabila za ugotovitev obstoja oziroma neobstoja enotne kršitve.
- 46 Najprej, trdita, da ta merila niso veljavna. Glede tega po eni strani navajata, da je Komisija sama dvomi glede uporabe meril za ugotovitev obstoja enotne kršitve, saj utemeljuje obstoj dveh ločenih kršitev s tem, da se sklicuje na različne udeležence, na drug način delovanja in na neobstoje splošnega usklajevanja, in se nato opira na razliko med upoštevniimi trgi, hkrati pa izjavlja, da je treba sporazume glede Beneluksa in nordijskih držav proučiti skupaj, ker jih povezujejo enaka organizacija, enak način delovanja in enaki udeleženci. Tožeči stranki tako ugotavljata, da merilo splošnega usklajevanja nima več nikakršne vloge pri ugotavljanju enotne kršitve v Beneluxu in nordijskih državah.
- 47 Po drugi strani menita, da merilo za delitev trga proizvoda, če gre za sorodne proizvode, ni upoštevno. Z uporabo tega merila naj bi se namreč – razen v očitnih primerih, kadar proizvodi nikakor ne spadajo na isti trg – pri sankcioniraju kršitev konkurenčnega prava Komisiji priznala diskrecijska pravica, ki je skoraj ni mogoče nadzirati. Tudi merilo v zvezi z neenakostjo udeležencev naj ne bi bilo upoštevno. Tožeči stranki namreč poudarjata, da vprašanje, kdo zastopa udeležena podjetja, ni pomembno, saj je udeležbo mogoče pripisati zadevnemu podjetju.
- 48 Dalje, podjetji Amann in Cousin trdita, da bi morala Komisija z uporabo teh meril vsekakor ugotoviti obstoj enotne kršitve.
- 49 Po eni strani se sklicujeta na to, da Komisija ne more veljavno utemeljiti obstoja ločenih kršitev s tem, da se opira na neobstoje usklajevanja med omejevalnimi sporazumi,

saj sama poudarja – tako da glede tega povzema izjave podjetja Coats – da ker je trg proizvoda precej razmejen po državah, ni bilo potrebno usklajevanje med zadevnimi regijami. Neupoštevten naj bi bil tudi poskus Komisije, da razlikuje med usklajevanjem geografskih trgov in usklajevanjem ločenih trgov proizvoda, saj naj v primeru različnih geografskih trgov usklajevanje med ločenimi trgi proizvoda ne bi bilo smiselno. Tožeči stranki zato trdita, da je treba presojeti zadevna ravnanja tako, da se prizna, da so srečanja, namenjena različnim regijam, spadala v splošni načrt, ki sta ga odobrili njuni upravi in ga potrjujejo dokumenti, iz katerih so razvidni pogosti stiki med predstavniki podjetij Coats in Amann, namenjeni vprašanjem „višje strategije“ v Evropi. Taki dokumenti naj bi dokazovali obstoj skupnega subjektivnega elementa. Tožeči stranki glede tega Komisiji očitata, da ni razčlenila vprašanja, ali so tovrstni stiki obstajali tudi med podjetjem Coats in drugimi konkurenti.

50 Po drugi strani naj ne bi bilo odločilne razlike med udeleženci sporazumov in njihovo organizacijo. Glede tega tožeči stranki navajata, da glede na sodno prakso enotne kršitve v pravnem pomenu ni mogoče izključiti zgolj zato, ker vsako podjetje sodeluje pri kršitvi na svoj način, saj je podjetje tako lahko sodelovalo pri enotnem omejevalnem sporazumu, ne da bi sodelovalo pri vseh njegovih sestavnih delih.

51 Glede na navedeno tožeči stranki poudarjata, da so zgolj tri podjetja sodelovala pri le enem sporazumu, medtem ko so bila vsa druga udeležena pri vsaj dveh sporazumih, kar na ravni udeležencev pomeni delno prekrivanje, ki utemeljuje obstoj enotne kršitve. Poleg tega naj primerjava med srečanji v zvezi z omejevalnim sporazumom na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo nikakor ne bi potrjevala trditve o obstoju ločenih kršitev. Srečanja naj bi se v obeh primerih prirejala neredno.

52 Komisija te trditve zavrača.

2. Presoja Splošnega sodišča

a) Razlika med trgoma proizvoda in geografskima trgoma

- 53 Iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je Komisija menila, da je treba trg sukanca za avtomobilsko industrijo zaradi njegove specifičnosti razlikovati od trga industrijskega sukanca, tako z vidika proizvodov kot z geografskega vidika (glej točke od 12 do 16 in od 18 do 20 zgoraj).
- 54 Najprej je treba poudariti, da je lahko opredelitev upoštevnega trga, kadar je Komisija za to opravila zahtevne ekonomske analize, predmet samo omejenega nadzora sodišča Skupnosti (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 30. marca 2000 v zadevi Kish Glass proti Komisiji, T-65/96, Recueil, str. II-1885, točka 64, in z dne 6. junija 2002 v zadevi Airtours proti Komisiji, T-342/99, Recueil, str. II-2585, točka 26). Vendar to sodišče ne sme opustiti nadzora nad tem, kako Komisija razlaga gospodarske podatke. V zvezi s tem mora preveriti, ali je Komisija presoyo oprla na dokaze, ki so natančni, zanesljivi in dosledni in vsebujejo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega položaja in ki lahko utemeljijo iz njih izpeljane ugotovitve (glej sodbo z dne 17. septembra 2007 v zadevi Microsoft proti Komisiji, T-201/04, ZOdl., str. II-3601, točka 482).
- 55 Nato je treba spomniti, da upoštevni trg zajema vse proizvode, ki lahko glede na svoje značilnosti zadovoljijo stalne potrebe in so slabo zamenljivi z drugimi proizvodi (sodba Sodišča z dne 9. novembra 1983 v zadevi Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin proti Komisiji, 322/81, Recueil, str. 3461, točka 37). Natančneje, Sodišče je razsodilo, da pojem trga proizvoda pomeni, da dejanska konkurenca lahko obstaja med proizvodi, ki so del trga, kar predpostavlja zadostno stopnjo medsebojne zamenljivosti med vsemi proizvodi, ki so del istega trga (sodba Sodišča z dne 13. februarja 1979 v zadevi Hoffmann-La Roche proti Komisiji, 85/76, Recueil, str. 461, točka 28).

- 56 Medsebojna zamenljivost se presoja glede na številne kazalnike, in sicer glede na značilnosti proizvodov, pogoje konkurence in strukturo povpraševanja in ponudbe na trgu (zgoraj v točki 55 navedena sodba *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin* proti Komisiji, točka 37).
- 57 Čeprav je z gospodarskega vidika zamenljivost povpraševanja najbolj neposredno in učinkovito merilo presoje za dobavitelje (sodba Splošnega sodišča z dne 4. julija 2006 v zadevi *easyJet* proti Komisiji, T-177/04, ZOdl., str. II-1931, točka 99), se zamenljivost ponudbe lahko upošteva tudi pri opredelitvi upoštevnihi trgov v okoliščinah, v katerih so njeni učinki enakovredni učinkom zamenljivosti povpraševanja glede učinkovitosti in takojšnjosti. Merilo zamenljivosti ponudbe pomeni, da lahko proizvajalci s preprosto prilagoditvijo vstopajo na ta trg v zadostni meri, da predstavljajo resno protiutež proizvajalcem, ki so na trgu že prisotni (sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v združenih zadevah *Atlantic Container Line* in drugi proti Komisiji, T-191/98, od T-212/98 do T-214/98, *Recueil*, str. II-3275, točka 829).
- 58 Glede samih proizvodov je treba poudariti, da lahko tvorijo ločen trg, če se ločijo na podlagi posebnih značilnosti proizvodnje, zaradi katerih so posebej primerni za ta namen, ali če se ločijo zaradi svoje uporabe (sodba Sodišča z dne 21. februarja 1973 v zadevi *Europemballage* in *Continental Can* proti Komisiji, 6/72, *Recueil*, str. 215, točka 33).
- 59 Nazadnje je treba spomniti, da je Komisija sprejela Obvestilo o opredelitvi upoštevnege trga za namene konkurenčnega prava Skupnosti (UL 1997, C 372, str. 5, v nadaljevanju: obvestilo o opredelitvi trga), v katerem je natančno določila merila, ki jih je treba upoštevati pri opredelitvi upoštevnege trga proizvoda in pri razmejitvi upoštevnege geografskega trga. Upoštevni trg proizvoda je v njem opredeljen kot trg, ki „obsega vse tiste proizvode in/ali storitve, ki jih potrošnik smatra za zamenljive ali nadomestljive glede na lastnosti proizvodov, njihove cene in namen uporabe“. Geografski trg je opredeljen kot trg, ki „obsega območje, na katerem so zadevna podjetja

vkjučena v ponudbo in povpraševanje proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni[...] in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij zato, ker so pogoji konkurence v teh območjih občutno drugačni“. Upoštevni trg, v okviru katerega se presoja neka zadeva s področja konkurence, se torej opredeli s kombinacijo trga proizvoda in geografskega trga.

- 60 Glede na navedeno je treba proučiti utemeljenost ugotovitev Komisije iz točk 14 in 22 obrazložitve izpodbijane odločbe glede obstoja dveh ločenih trgov proizvoda in geografskih trgov, in sicer trga sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP na eni strani in trga industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah na drugi strani. Da bi to storila, je Komisija presojala zamenljivost proizvodov po eni strani z vidika povpraševanja in po drugi strani z vidika ponudbe.
- 61 Prvič, glede zamenljivosti povpraševanja vsebuje izpodbijana odločba številne podatke, iz katerih je razvidno, da te zamenljivosti ni.
- 62 Na prvem mestu, iz točk 14 in 22 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da povpraševanje v avtomobilski industriji ustvarjajo velike stranke in da je teh veliko manj kot drugih podjetij, ki so stranke na trgu industrijskega sukanca. Tej ugotovitvi tožeči stranki ne nasprotujeta. Na obravnavi sta potrdili, da so bile stranke iz avtomobilskega sektorja najmočnejše zaradi zelo velikih količin, ki so jih kupovale.
- 63 Na drugem mestu, iz zgoraj navedenih točk obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da stranke iz avtomobilskega sektorja kupujejo sukanec za svoje proizvodne obrate v različnih državah in da tako zahtevajo enoten proizvod v vsaki od teh držav. Ta potreba po enotnosti, ki je sicer tožeči stranki ne zanikata, je z gospodarskega vidika popolnoma razumljiva. Priznati je namreč treba, da prilagoditev proizvodnih strojev vrsti uporabljenega sukanca povzroča stroške. Avtomobilska industrija

torej poskuša zmanjšati stroške, tako da na veliko kupuje eno vrsto precej posebnega sukanca in glede na ta sukanec prilagaja svoje proizvodne stroje v različnih državah.

- 64 Na tretjem mestu, iz točk 14 in 22 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da mora sukanec za avtomobilsko industrijo ustrezati zelo strogim standardom tega sektorja in da je zaradi kakovosti teh proizvodov in odgovornosti zanje njegova izsledljivost bistveni dejavnik. To ugotovitev sta tožeči stranki potrdili tako v tožbi kot na obravnavi.
- 65 Priznali sta namreč, da se na splošno stranke odločijo za sukanec, ki ga potrebujejo za svojo proizvodnjo, in da torej izberejo proizvod, ki ustreza njihovim uporabniškim potrebam. Ker gre zlasti za stranke iz avtomobilskega sektorja, sta tožeči stranki priznali, da zahtevajo, da kupljeni sukanec ustreza vsaj standardu ISO 9002. Na obravnavi sta celo pojasnili, da za avtomobilsko industrijo veljajo posebne značilnosti, imenovane TS950, in da jih upoštevata pri proizvodnji.
- 66 Poleg tega sta tožeči stranki opisali postopek, po katerem stranke iz avtomobilskega sektorja potrjujejo sukanec. Najprej tožeči stranki razvijeta sukanec, ki ustreza vsaj standardu ISO 9002. Nato ta sukanec preizkusi izdelovalec avtomobilov, ki ga želi uporabiti za svojo proizvodnjo, in nazadnje ga ta izdelovalec potrdi, če je test uspešno opravljen.
- 67 Ob upoštevanju navedenega je treba priznati, da posebnega sukanca, ki ga je izbrala avtomobilska industrija, ni mogoče zamenjati z drugimi industrijskimi sukanci. Dejstvo, da se ta sukanec prodaja strankam, ki ne spadajo v avtomobilsko industrijo, glede tega ni pomembno. Drugače kot drugi morebitni kupci tega proizvoda bodo namreč podjetja iz avtomobilskega sektorja kupovala zgolj sukanec, ki ima posebne

lastnosti in so ga zaradi teh posebnih lastnosti potrdila navedena podjetja. Tožeči stranki zato ne moreta razumno trditi, da obstaja zamenljivost z vidika povpraševanja.

- 68 Tudi izjave podjetja Coats v odgovor na zahtevo za informacije Komisije potrjujejo nezamenljivost z vidika povpraševanja. Podjetje Coats namreč poudarja, da nekatere stranke iz sektorja konfekcije uporabljajo sukanec za vezenje, medtem ko nekatere stranke iz sektorja vezenja uporabljajo sukanec za konfekcijo. Po drugi strani pa ni bilo navedeno, da pri strankah iz avtomobilskega sektorja obstaja taka zamenljivost z vidika povpraševanja.
- 69 Drugič, čeprav je Komisija menila, da bi bilo industrijski sukanec z vidika ponudbe mogoče obravnavati kot enoten trg proizvoda, ker ni stroge povezave med končno uporabo in vrsto vlakna in/ali strukturo sukanca ter podobnostjo oziroma medsebojno zamenljivostjo postopkov proizvodnje navedenega sukanca, je vseeno ugotovila, da to ne velja za sukanec za avtomobilsko industrijo.
- 70 Za to ugotovitev se je Komisija oprla na posebne značilnosti sukanca za avtomobilsko industrijo, na potrebo po zagotovitvi standardizirane ponudbe in na sposobnost izpolnjevanja naročil velikih strank iz tega sektorja. Oprla se je tudi na dejstvo, da drugače kot trg industrijskega sukanca, ki je zgolj regionalen, trg sukanca za avtomobilsko industrijo obsega celotno ozemlje EGP. Glede na te dejavnike je menila, da lahko zgolj nekaj podjetij izpolni to vrsto naročila (glej točko 22 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 71 Najprej, na podlagi točke 20 obvestila o opredelitvi trga morajo biti dobavitelji, da bi obstajala zamenljivost z vidika ponudbe, ob majhnih in stalnih spremembah relativnih

cen sposobni preiti na proizvodnjo in trženje upoštevnih proizvodov v kratkem času brez znatnih dodatnih stroškov ali tveganja. Nato Komisija v točki 21 obvestila o opredelitvi trga poudarja, da je taka zamenljivost pogosto podana, kadar podjetja ponujajo širok spekter kakovosti ali vrst enega proizvoda, in da tudi če za nekega končnega kupca ali skupino potrošnikov različne kakovosti proizvoda niso zamenljive, bodo proizvodi različne kakovosti vključeni na en sam trg proizvoda. Industrijski sukanec na prvi pogled ustreza vrsti proizvoda, na katerega se nanaša točka 21 obvestila o opredelitvi trga.

- 72 Nazadnje Komisija v točkah 22 in 23 obvestila o opredelitvi trga z dejanskimi primeri potrjuje, da morajo biti zadevni dobavitelji sposobni ponuditi in prodajati te proizvode različne kakovosti takoj in brez znatnega povečanja stroškov in da ne sme biti posebnih težav pri distribuciji.
- 73 Glede na navedeno je treba ugotoviti, ali je Komisija pravilno presojala merilo zamenljivosti z vidika ponudbe.
- 74 Prvič, kakor je bilo ugotovljeno v točki 63 in naslednjih zgoraj, morajo proizvajalci sukanca za avtomobilsko industrijo prilagoditi svoje proizvodne stroje, da bi proizvedeni sukanec ustrezal posebnim standardom.
- 75 Drugič, razlogovanje tožečih strank o nizkih stroških proizvodnje sukanca za avtomobilsko industrijo ni prepričljivo. Res je, da tožeči stranki trdita, da je sukanec na splošno proizveden v skladu z zahtevami avtomobilske industrije in tak dobavljen strankam v drugih industrijskih sektorjih, vendar trdita tudi, da bi bili stroški prilagoditve proizvodne linije veliko previsoki, če bi bilo treba izdelovati proizvod zgolj za

avtomobilski sektor, nato pa spremeniti proizvodno linijo in jo prilagoditi za izdelavo proizvodov za druge industrijske sektorje.

- 76 Res pa je tudi, da tudi če zaradi racionalizacije proizvodnje družba, ki je že prisotna na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo, proizvaja zlasti sukanec, ki ne glede na namen proizvoda ustreza višjemu standardu, ravna tako zgolj zato, ker je prisotna na avtomobilskem trgu, saj so stroški, povezani s proizvodnjo v skladu s posebnimi standardi za sukanec za avtomobilsko industrijo, višji. Z drugimi besedami, družba, katere glavna dejavnost je povezana s sukancem za konfekcijo oziroma s sukancem za vezenje, nima nikakršnega interesa, da bi proizvajala posebni sukanec za avtomobilski sektor zgolj zato, da bi lahko ta sukanec prodajala morebitnim strankam iz avtomobilskega sektorja.
- 77 Tako trditev tožečih strank, da so stroški proizvodnje sukanca za avtomobilsko industrijo tako nizki, da proizvodnja vedno poteka v skladu s specifikacijskim standardom, glede proizvajalcev industrijskega sukanca ni dokazana.
- 78 Tretjič, tožeči stranki med upravnim postopkom nista podvomili o jasni geografski razliki med obema trgoma. Podjetje Amann je v odgovoru na zahtevo Komisije za informacije trg sukanca za avtomobilsko industrijo celo opredelilo kot svetovni trg. Tudi podjetje Coats je opozorilo, da je zaradi posebnih značilnosti trg sukanca za avtomobilsko industrijo omejen na „regionalne“ in „globalne“ ponudnike, kar je treba v okviru odgovora razumeti kot „prisotne na vsem ozemlju EGP“ in „svetovne“.
- 79 Zamenljivost z vidika ponudbe tako predpostavlja, da je večina proizvajalcev sukanca sposobnih proizvesti veliko posebnega in enotnega sukanca za vsako stranko iz avtomobilskega sektorja in ga hitro distribuirati po celotnem EGP. Glede na zgoraj navedeno tako razlogovanje ni utemeljeno.

- 80 Komisija zato s tem, da je z vidika ponudbe ugotovila obstoj dveh ločenih trgov proizvoda in geografskih trgov, ni storila nobene očitne napake pri presoji.
- 81 Glede tega je treba pojasniti, da je Komisija pravilno presojala in razlagala odgovore tožečih strank in drugih zadevnih podjetij, na podlagi katerih je ugotovila obstoj dveh ločenih trgov proizvoda.
- 82 Najprej je Komisija tožečima strankama postavila vprašanje, ali šivalni sukanec za oblačila za industrijsko rabo, sukanec za vezenje za industrijsko rabo, posebni sukanec za industrijsko rabo in sukanec za domačo rabo sestavljajo različne trge proizvoda v sektorju sukanca. Komisija je tudi predložila tabelo za določitev upoštevnih geografskih trgov za vsako od zgoraj navedenih kategorij sukanca s posebno kategorijo „avtomobilski sukanec“. Pojasnila je, da ta kategorija spada pod posebni sukanec za industrijsko rabo, vendar je poudarila, da se želi seznaniti z mnenjema podjetij Amann in Cousin glede upoštevnege geografskega trga te vrste sukanca.
- 83 Podjetje Amann je v odgovor na zgoraj navedeno zahtevo za informacije poudarilo, da je bila podrobna razčlenitev, ki jo je opravila Komisija, pravilna, ker „obstajajo specifikacije proizvodov in posebne potrebe strank, ki se zlasti v industriji oblačil jasno razlikujejo od tistih iz drugih dveh sektorjev glede izbora barvnih odtenkov itn.“. Podjetje Cousin se je tudi popolnoma strinjalo z razčlenitvijo, ki jo je podala Komisija. Vendar je Komisija tudi pojasnila, da je zelo težko presojati trge, zlasti če gre za posebne vrste sukanca, glede na zelo veliko raznolikost zadevnih uporab, in poudarila, da je naštela več kot 80 panog.
- 84 Tožeči stranki sta tako res izrecno priznali, da je trg posebnega sukanca ločen trg proizvoda, toda v nasprotju s tem, kar v svojih pisnih aktih trdi Komisija, nista izrecno

priznali, da je trg sukanca za avtomobilsko industrijo, ki je del trga posebnega sukanca, sam po sebi ločen trg proizvoda.

- 85 Tudi podjetje Gütermann je potrdilo razčlenitev, ki jo predlaga Komisija, vendar ni dalo izrecnih izjav o trgu sukanca za avtomobilsko industrijo. Podjetje Coats je na vprašanje v zvezi s trgi glede na proizvod odgovorilo, da meni, da razlike med proizvodi ne zadostujejo za ugotovitev, da obstajajo trije ločeni trgi, priznalo pa je, da ima trg sukanca za avtomobilsko industrijo posebne značilnosti, kot je navedeno v točki 78 zgoraj. Zgolj podjetje Oxley je neposredno potrdilo in utemeljilo ločenost trga sukanca za avtomobilsko industrijo.
- 86 Čeprav razlaga teh dejavnikov glede obstoja ločenega trga sukanca za avtomobilsko industrijo ni tako očitno razvidna, kot trdi Komisija, ostane dejstvo, da v njenih ugotovitvah ni nobene očitne napake pri presoji niti ni dejansko stanje kakor koli izkrivljeno.
- 87 Njene ugotovitve poleg tega potrjujejo drugi kazalniki, kot so spletna mesta podjetij, ki na splošno vsebujejo ločen oddelek za sukanec za avtomobilsko industrijo. Ta podjetja so tudi imetniki znamk sukanca, ki je ustvarjen prav za ta sektor.
- 88 Iz vsega navedenega je razvidno, da Komisija s tem, da je v obravnavanem primeru menila, da sta trg sukanca za avtomobilsko industrijo in trg industrijskega sukanca različna, ni storila očitne napake pri presoji.

b) Zatrjevani obstoj „celostnega načrta“

- 89 Najprej je treba opozoriti, da se pojem enotne kršitve nanaša na položaj, ko je več podjetij udeleženih pri kršitvi, sestavljeni iz trajajočega ravnanja z enim samim gospodarskim ciljem, to je izkriviti konkurenco, ali pri posameznih kršitvah, ki so med seboj povezane z enotnostjo cilja (isti cilj za vse elemente) in gospodarskih subjektov (kršitev zadeva ista podjetja, ki se zavedajo, da sodelujejo z namenom doseči isti cilj) (sodba Splošnega sodišča z dne 8. julija 2008 v zadevi BPB proti Komisiji, T-53/03, ZOdl., str. II-1333, točka 257).
- 90 Nato je treba poudariti, da je lahko kršitev člena 81(1) ES posledica ne le ločenega dejanja, ampak niza dejanj ali tudi trajajočega ravnanja. Tej razlagi ni mogoče oporekati, ker bi lahko tudi en ali več elementov tega niza dejanj ali trajajočega ravnanja sam po sebi in ločeno pomenil kršitev navedene določbe. Kadar se različna dejanja zaradi istega cilja, ki izkrivlja konkurenco na skupnem trgu, uvrščajo v „celostni načrt“, lahko Komisija pripiše odgovornost za ta dejanja glede na sodelovanje pri kršitvi kot celoti (sodba Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 258).
- 91 Poleg tega se v skladu z ustaljeno sodno prakso pojem enotne kršitve lahko nanaša na pravno opredelitev protikonkurenčnega ravnanja, ki ga sestavljajo sporazumi, usklajena ravnanja in sklepi podjetniških združenj (glej v tem smislu sodbe Splošnega sodišča z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 in T-335/94, Recueil, str. II-931, točke od 696 do 698; z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točka 186, in z dne 12. decembra 2007 v združenih zadevah BASF proti Komisiji, T-101/05 in T-111/05, ZOdl., str. II-4949, točka 159).
- 92 Pojasniti je treba tudi, da pojem enotnega cilja ne more biti določen s splošnim sklicevanjem na izkrivljanje konkurence na trgu, ki ga zadeva kršitev, ker vplivanje na

konkurenco kot cilj ali učinek pomeni sestavni del vsakega ravnanja, za katero se uporablja člen 81(1) ES. Taka opredelitev pojma enotnega cilja bi lahko pojmu enotne in trajajoče kršitve odvzela del smisla, ker bi moralo biti zato več ravnanj, ki se nanašajo na gospodarski sektor in so prepovedana s členom 81(1) ES, sistematično opredeljenih kot sestavni deli enotne kršitve. Za opredelitev različnih ravnanj kot enotne in trajajoče kršitve je treba preveriti, ali se medsebojno dopolnjujejo, tako da je vsako od njih namenjeno soočanju z eno ali več posledicami običajne konkurence, in z medsebojnim vplivanjem prispevajo k izvršitvi celote protikonkurenčnih posledic, ki so jih želeli njihovi storilci v okviru celostnega načrta, namenjenega doseganju enotnega cilja. V zvezi s tem je treba upoštevati vsako okoliščino, na podlagi katere je mogoče ugotoviti ali omajati navedeno zvezo, kot so obdobje uporabe, vsebina (vključno z uporabljenimi metodami) in ustrezno tudi cilj različnih zadevnih ravnanj (glej v tem smislu zgoraj v točki 91 navedeno sodbo BASF proti Komisiji, točke od 179 do 181).

- ⁹³ Komisija lahko torej iz objektivnih razlogov začne ločene postopke in naloži več ločenih glob (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, neobjavljena v ZOdl., v nadaljevanju: sodba Tokai II, točka 124).
- ⁹⁴ Nazadnje je treba ugotoviti tudi, da opredelitev nekaterih nezakonitih ravnanj kot ravnanj, ki pomenijo eno samo kršitev ali več kršitev, načeloma vpliva na sankcijo, ki se lahko naloži. Zaradi ugotovitve več kršitev se namreč lahko naloži več ločenih glob, vsakič ob upoštevanju omejitev, določenih v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003 (zgoraj v točki 91 navedena sodba BASF proti Komisiji, točka 158).
- ⁹⁵ Glede na navedeno je treba presoditi obstoj „celostnega načrta“.

- 96 Najprej je treba ugotoviti, da tožeči stranki v obravnavanem primeru zlasti trdita, da je skupen subjektivni element to, da je bil cilj vseh kršitev izkrivljanje običajnega razvoja cen. Toda tak cilj izkrivljanja cen je značilen za vsak cenovni kartel in zgolj z njim ni mogoče dokazati obstoja skupnega subjektivnega elementa. V nasprotju s trditvami tožečih strank ni Komisija glede tega nikakor izhajala iz načela obstoja povezave med kršitvami v izpodbijani odločbi. V točki 269 njene obrazložitve je namreč zgolj navedla enoten protikonkurenčni cilj, in sicer izkrivljanje običajnega razvoja cen, ki je značilno za to vrsto kartela, čeprav je poudarila, da je bil to cilj in namen vsake od treh različnih kršitev.
- 97 Nato se je Komisija – da bi ovrgla obstoj enotne kršitve ne glede na okoliščino, da sta trg sukanca za avtomobilsko industrijo in trg industrijskega sukanca ločena, kakor je bilo sicer opozorjeno v točkah od 53 do 88 zgoraj – oprla zlasti na neenakost večine članov, udeleženi v omejevalnih sporazumih, in na splošno neusklajenost teh sporazumov. Tožeči stranki teh meril nista mogli izpodbijati in torej nista dokazali obstoja „tesne povezave“ med različnimi protikonkurenčnimi ravnanji.
- 98 Prvič, Komisija je glede merila v zvezi z neenakostjo udeležencev v točkah 96 in 216 obrazložitve izpodbijane odločbe naštelu udeležence omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo in omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca. Nato je v točki 265(a) obrazložitve izpodbijane odločbe menila, da je bila večina podjetij udeleženi zgolj v enem omejevalnem sporazumu, saj niso opravljala dejavnosti na trgih, ki jih je zadeval drugi omejevalni sporazum.
- 99 Ugotoviti je treba, da so bila od desetih podjetij, udeleženi v enem in/ali drugem omejevalnem sporazumu, zgolj tri udeležena v obeh. Podjetja Ackermann Nähgarne GmbH & Co, Bieze Stork BV, BST, Cousin, Gütermann, Zwicky in Oxley so bila namreč udeležena zgolj v enem. Samo podjetja Coats, Barbour (dokler ga ni prevzelo podjetje Coats) in Amann so bila udeležena v dveh omejevalnih sporazumih. Zgolj udeležba teh treh podjetij v dveh omejevalnih sporazumih sama po sebi ne more biti

kazalnik obstoja skupne strategije (glej v tem smislu zgoraj v točki 93 navedeno sodbo Tokai II, točka 120). Poudariti je treba tudi, da predstavniki podjetij, ki so bili prisotni na srečanjih, organiziranih v okviru omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo, razen predstavnikov podjetja Barbour med prekrivanjem obeh omejevalnih sporazumov (od 1998 do 2000) niso bili isti kot predstavniki na srečanjih, organiziranih v okviru omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca.

- 100 Komisija zato pri ugotovitvi iz točke 265(a) obrazložitve izpodbijane odločbe ni storila nobene očitne napake pri presoji.
- 101 Drugič, obstoja celostnega načrta ni mogoče utemeljiti niti na podlagi vsebine omejevalnih sporazumov. Iz izpodbijane odločbe je namreč razvidno, da se vsebina omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo in vsebina omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca glede tega jasno razlikujeta.
- 102 Glede omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo je iz točk 215, 220, 223, 224, 226, od 228 do 230, od 233 do 236 in 238 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, po eni strani, da so se informacije, izmenjane med udeleženci omejevalnega sporazuma, nanašale na cene, ki se uporabljajo za nekatere stranke, in, po drugi strani, da je šlo pri sprejetih sporazumih za določitev najnižjih ciljnih cen osnovnih proizvodov, ki se prodajajo strankam iz avtomobilskega sektorja, dveh vrst ciljnih cen za obstoječe in nove stranke ter najnižjih ciljnih cen za nekatere stranke, ki jih zadeva izmenjava informacij. Udeleženci so se dogovorili tudi, da bodo preprečevali medsebojno konkurenco s cenami, nižjimi od cen uveljavljenih dobaviteljev.
- 103 Glede omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca je iz točk od 99 do 153 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, po eni strani, da so bile izmenjane informacije o cenikih, rabatih, zvišanju kataložnih cen, znižanju rabatov in zvišanju posebnih cen za določene stranke in, po drugi strani, da so se udeleženci dogovorili o prihodnjih cenikih, največji stopnji rabata, znižanju rabatov in zvišanju posebnih

cen za določene stranke in o tem, da bodo preprečevali medsebojno konkurenco v korist uveljavljenih dobaviteljev.

- 104 Zgoraj navedene točke obrazložitve izpodbijane odločbe potrjujejo, da obstaja jasna razlika med obema omejevalnima sporazumoma glede njune vsebine. Čeprav med tema omejevalnima sporazumoma obstaja kaka podobnost, kot so sporazumi o preprečevanju medsebojne konkurence s cenami, nižjimi od cen uveljavljenih dobaviteljev, ni mogoče dvomiti o tej trditvi.
- 105 Tretjič, način delovanja vsakega od obeh omejevalnih sporazumov je bil precej različen. Kot je namreč poudarila Komisija v točki 218 obrazložitve izpodbijane odločbe, je bil omejevalni sporazum na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo organiziran precej prilagodljivo prek majhnih nerednih srečanj, ki so se končala s pogostimi dvostranskimi stiki. Iz točk od 96 do 99 in od 149 do 153 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da se je omejevalni sporazum na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah izvajal z organiziranjem srečanj vsaj enkrat na leto in da so se ta srečanja delila na dva dela, in sicer na del, posvečen trgu nordijskih držav, in na del v zvezi s trgov Beneluksa. Razvidno je tudi, da so bili dvostranski stiki periodični.
- 106 Glede na te dejavnike Komisija s tem, da je v točkah od 265 do 267 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da je treba omejevalni sporazum na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo razlikovati od omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah in da sta tako to dve ločeni kršitvi, ni storila nobene očitne napake pri presoji.
- 107 Glede tega je treba poudariti, da sta se omejevalna sporazuma na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in na trgu industrijskega sukanca v nordijskih državah drugače kot omejevalni sporazum na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo obravnavala kot enotna kršitev, ker sta bila proizvoda enaka, udeleženci omejevalnega sporazuma so

bili isti, vsebina in način delovanja omejevalnega sporazuma sta bila podobna, srečanja so bila na isti dan in udeležena podjetja so tam zastopale iste osebe.

- 108 Poleg tega trditev o neločenosti pristojnosti tožečih strank na področju trženja industrijskega sukanca in sukanca za avtomobilsko industrijo ter trditev, da so morali biti člani uprave in sodelavci udeleženih podjetij nujno seznanjeni z obstojem različnih omejevalnih sporazumov, nista upoštevni. Ti trditvi nikakor ne dokazujeta obstoja skupnega subjektivnega elementa.
- 109 Zavrnuti je treba tudi trditev tožečih strank o obstoju splošnega usklajevanja na podlagi rednih stikov med predstavnikom podjetja Coats in članom uprave podjetja Amann. Iz spisa je razvidno, da ni bila podana nobena izjava, ki bi jo bilo mogoče razlagati kot znak splošnega usklajevanja. Tožeči stranki sta na obravnavi priznali, da Splošnemu sodišču ne moreta predložiti nobenega dokumenta, iz katerega bi bila razvidna želja po splošnem usklajevanju med podjetjema Amann in Coats.
- 110 Nazadnje tožeči stranki napačno trdita, da merilo za delitev trga proizvoda ne more biti veljavno, ker se z njim Komisiji – glede zadevnih proizvodov – za ugotavljanje obstoja dveh ločenih kršitev prizna diskrecijska pravica, ki je ni mogoče nadzirati. Prvič, navedena diskrecijska pravica Komisije namreč ni neomejena, saj Komisijo še vedno nadzira Splošno sodišče, kot je navedeno v točki 54 zgoraj. Drugič, merilo trga proizvoda je bilo v obravnavanem primeru zgolj eno od meril za ugotovitev obstoja dveh ločenih kršitev.
- 111 Glede na vse navedeno je treba prvi pritožbeni razlog v zvezi s kršitvijo člena 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 zavrnuti kot neutemeljen.

B – Tožbeni razlogi, ki se nanašajo na zmanjšanje globe

1. Tožbeni razlog tožečih strank: neupoštevanje zgornje meje globe, določene v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003

a) Trditve strank

112 Tožbeni razlog tožečih strank vsebuje tri očitke.

113 Tožeči stranki v okviru prvega očitka trdita, da sta kršitvi dejansko enotna kršitev in da se jima zato lahko naloži ena sama globa, ki ne sme presegati zgornje meje 10 % celotnega prometa. Vendar naj bi skupni znesek, ki je vsota njunih glob, presegal navedeno zgornjo mejo, člen 15(2) Uredbe št. 17 in člen 23(2) Uredbe št. 1/2003 pa naj bi bila tako kršena.

114 Glede tega trdita, da je bilo kršeno ustavnopravno načelo Skupnosti *nulla poena sine lege*. V bistvu kritizirata to, da lahko Komisija z delitvijo trgov, na katerih sta bili ugotovljeni vzporedni kršitvi, uveljavlja neomejeno diskrecijsko pravico, da določa globe, ki presegajo 10 % celotnega prometa. Menita torej, da načelo zakonitosti ne samo prepoveduje sodišču, da bi izrekalo kazni brez pravne podlage, temveč tudi zavezuje zakonodajalca, da kazenske predpise sestavi natančno in jasno. Jasni naj bi bili torej tako sestavni deli predpisa kot tudi njegove pravne posledice. Take zahteve naj bi veljale tudi glede zgoraj navedenih določb, s katerimi so predvidene globe za kršitve konkurenčnih predpisov.

- 115 Ko sta bili tožeči stranki pozvani, da na obravnavi pojasnita svoje trditve, sta navedli, da je treba te trditve razlagati tako, kot da se z njimi izpodbija tudi zakonitost samega predpisa, in da zato uveljavljata ugovor nezakonnosti člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.
- 116 Poleg tega zavračata trditev Komisije glede njene obveznosti upoštevanja načela *non bis in idem*, saj to načelo ne daje nobenih jamstev glede pravilnosti ugotovitve ene ali več kršitev. V bistvu trdita, da je težava že v izhodišču, in sicer v samem ugotavljanju, ali gre za eno ali več kršitev.
- 117 Tožeči stranki z drugim očitkom trdita, da lahko Komisija naloži enotno globo za različne kršitve, če gre za isto vrsto ravnanj na različnih trgih in so v veliki meri udeležena ista podjetja. Ta pogoja naj bi bila v obravnavanem primeru izpolnjena.
- 118 Tožeči stranki ugotavljata, da je Komisija brez vsake obrazložitve odstopila od svoje prejšnje prakse. Menita namreč, da mora Komisija, če ne uporabi svoje pristojnosti, da naloži enotno globo za več kršitev, v skladu s splošnimi načeli evropskega upravnega prava obrazložiti neuporabo te pristojnosti. Komisija naj bi torej v obravnavanem primeru kršila člen 253 ES.
- 119 Nato izpodbijano odločbo primerjata z Odločbo Komisije 2003/2/ES z dne 21. novembra 2001 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/E-1/37.512 – Vitamini) (UL 2003, L 6, str. 1, v nadaljevanju: odločba Vitamini). Komisija naj bi namreč v njej združila globe, naložene za več kršitev, v skupno globo in zato menila, da je treba upoštevati zgornjo mejo 10 % celotnega prometa.

Kot v odločbi Vitamini naj bi omejevalne sporazume v obravnavani zadevi povezovale enake „časovno-prostorske“ okoliščine.

- 120 Tožeči stranki s tretjim očitkom trdita, da je bil odvratilni učinek, za katerega si Komisija prizadeva, že dosežen ob naložitvi globe za kršitev, storjeno na trgu industrijskega sukanca. Komisija bi torej pri določitvi globe zaradi omejevalnega sporazuma v zvezi s sukancem za avtomobilsko industrijo to morala upoštevati.
- 121 Komisija te trditve zavrača.

b) Presoja Splošnega sodišča

- 122 Ta tožbeni razlog tožečih strank v bistvu vsebuje tri očitke, ki se nanašajo, prvi, na kršitev načela *nulla poena sine lege*, drugi, na obveznost naložitve enotne globe za več kršitev in, tretji, na neupoštevanje zakonitih ciljev sankcije.

Očitek v zvezi s kršitvijo načela *nulla poena sine lege* in ugovor nezakonnosti člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003

- 123 Najprej je treba ugovor nezakonnosti člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, ki ga uveljavljata tožeči stranki, proučiti v treh fazah. Prvič, v bistvu trdita,

da sam pojem kršitve, kakor je naveden v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, ni jasno opredeljen. Drugič, trdita, da pojem enotne in trajajoče kršitve ni opredeljen nič jasneje in da lahko tako Komisija z delitvijo trgov, na katerih sta bili ugotovljeni vzporedni kršitvi, samovoljno vpliva na določitev globe. Tretjič, trdita, da niti sankciji, določeni s tem členom, nista jasno opredeljeni.

¹²⁴ Za začetek je treba spomniti, da je na podlagi sodne prakse Sodišča načelo zakonitosti kazni korelat načela pravne varnosti, ki je splošno načelo prava Skupnosti in zlasti zahteva, da je vsak predpis Skupnosti, posebej če predpisuje ali dopušča nalaganje sankcij, jasen in natančen, tako da se lahko zadevne osebe nedvoumno seznanijo s svojimi pravicami in dolžnostmi, ki iz njega izhajajo, in lahko ustrezno ukrepajo (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 9. julija 1981 v zadevi Gondrand in Garancini, 169/80, Recueil, str. 1931, točka 17, in z dne 13. februarja 1996 v zadevi Van Es Douane Agenten, C-143/93, Recueil, str. I-431, točka 27, ter sodbo Splošnega sodišča z dne 5. aprila 2006 v zadevi Degussa proti Komisiji, T-279/02, ZOdl., str. II-897, točka 66).

¹²⁵ To načelo, ki je del skupnih ustavnih tradicij držav članic in je bilo določeno v različnih mednarodnih pogodbah, zlasti v členu 7 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: EKČP), se upošteva tako pri kazenskopravnih normah kot tudi pri posebnih upravnopravnih instrumentih, ki predpisujejo ali dovoljujejo nalaganje upravnopravnih sankcij (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 18. novembra 1987 v zadevi Maizena in drugi, 137/85, Recueil, str. 4587, točka 15). Načelo ne velja samo za norme, ki določajo znake kršitve, temveč tudi za norme, ki opredeljujejo posledice, ki izhajajo iz kršitve prvonavedenih norm (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 12. decembra 1996 v združenih zadevah X, C-74/95 in C-129/95, Recueil, str. I-6609, točka 25, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 67).

126 V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 7(1) EKČP določa:

„Nihče ne sme biti obsojen za katerokoli dejanje, izvršeno s storitvijo ali opustitvijo, ki ni bilo določeno kot kaznivo dejanje po domačem ali po mednarodnem pravu v času, ko je bilo storjeno. Prav tako se ne sme izreči strožja kazen od tiste, ki jo je bilo mogoče izreči v času, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno.“

127 Po mnenju Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) je iz te določbe razvidno, da mora zakon jasno opredeliti kršitve in kazni, s katerimi se te kaznujejo. Ta pogoj je izpolnjen, ko lahko naslovnik norme iz besedila zadevne določbe in po potrebi ob razlagi sodišč razbere, za katera dejanja in opustitve mora kazenskopravno odgovarjati (glej sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 22. junija 2000 v zadevi Coëme in drugi proti Belgiji, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-VII, točka 145) (zgoraj v točki 124 navedena sodba Degussa proti Komisiji, točka 69).

128 Iz sodne prakse ESČP je razvidno, da za izpolnjevanje zahtev iz člena 7(1) EKČP ni treba, da so predpisi, na podlagi katerih so naložene sankcije, tako natančno opredeljeni, da so mogoče posledice kršitve predpisov predvidljive z absolutno gotovostjo (zgoraj v točki 124 navedena sodba Degussa proti Komisiji, točka 71).

129 Na podlagi sodne prakse ESČP namreč obstoj nedoločnih pojmov v določbi ne pomeni nujno kršitve člena 7 EKČP in dejstvo, da zakon podeljuje diskrecijsko pravico, samo po sebi ne pomeni kršitve zahteve po predvidljivosti, če sta obseg in način izvrševanja te pravice glede na zadevni zakonit cilj dovolj jasna, da se posamezniku zagotovi ustrezno varstvo zoper samovoljo (glej sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 25. februarja 1992 v zadevi Margareta in Roger Andersson proti

Švedski, série A, št. 226, točka 75). Pri tem ESČP poleg besedila zakona upošteva vprašanje, ali je ustaljena in objavljena sodna praksa pojasnila uporabljene nedoločne pojme (glej sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 27. septembra 1995 v zadevi G. proti Franciji, série A, št. 325-B, točka 25) (zgoraj v točki 124 navedena sodba Degussa proti Komisiji, točka 72).

- 130 Glede veljavnosti člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 je ob upoštevanju načela zakonitosti kazni, kot ga je v skladu z opornimi točkami iz EKČP in ustavnimi tradicijami držav članic priznalo sodišče Skupnosti, treba poudariti, da Komisija v nasprotju z navedbami tožečih strank nima neomejene diskrecijske pravice, prvič, pri ugotavljanju obstoja kršitev konkurenčnih predpisov, drugič, pri ugotavljanju, ali gre pri različnih kršitvah za enotno in trajajočo kršitev ali za več samostojnih kršitev, in, tretjič, pri določanju glob za te kršitve.
- 131 Prvič, kršitve konkurenčnih predpisov, zaradi katerih lahko Komisija v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 naloži globe, so samo kršitve določb členov 81 ES ali 82 ES. Vendar tožeči stranki napačno trdita, da ima Komisija neomejeno diskrecijsko pravico pri ugotavljanju takih kršitev. Po eni strani je treba spomniti, da je vprašanje, ali so izpolnjeni pogoji iz členov 81 ES ali 82 ES, načeloma predmet celovitega nadzora sodišč Skupnosti (glej v tem smislu in po analogiji sodbo Sodišča z dne 28. maja 1998 v zadevi Deere proti Komisiji, C-7/95 P, Recueil, str. I-3111, točka 34 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 8. julija 2008 v zadevi AC-Treuhand proti Komisiji, T-99/04, ZOdl., str. II-1501, točka 144). Po drugi strani, čeprav je res, da če ta ugotovitev vključuje zapletene ekonomske ali tehnične ocene, sodna praksa Komisiji priznava diskrecijsko pravico, ta nikakor ni neomejena. Obstoj take diskrecijske pravice namreč ne pomeni, da se mora Splošno sodišče vzdržati nadzora nad tem, kako Komisija razlaga take podatke. Sodišče Skupnosti mora preveriti ne samo vsebinsko pravilnost, zanesljivost in doslednost

navedenih dokazov, ampak tudi, ali ti dokazi vsebujejo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega primera, in ali so taki, da potrjujejo na njihovi podlagi izpeljane ugotovitve (glej v tem smislu zgoraj v točki 54 navedeno sodbo Microsoft proti Komisiji, točka 88 in navedena sodna praksa).

- 132 Tožeči stranki poleg tega ne trdita, da na podlagi opredelitve ene od vrst kršitev iz člena 81(1) ES, in sicer „sporazumi med podjetji, [...] katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu, zlasti tisti, ki [...] neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja [...]“, nista mogli vedeti, da sta omejevalni sporazum na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah ter omejevalni sporazum na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP kršitvi v smislu navedenega člena 81 ES, za kateri sta odgovorni.
- 133 Drugič, glede zatrjevanega neobstoja meril, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, ali gre za enotno in trajajočo kršitev ali za več samostojnih kršitev, je treba priznati, da navedena merila kot taka niso navedena niti v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003 niti v členu 81 ES. Vendar je bil pojem enotne kršitve uporabljen in pojasnjen v ustaljeni in objavljeni sodni praksi. Merila, kot sta enotnost cilja (isti cilj za vse elemente) in enakost gospodarskih subjektov (kršitev zadeva ista podjetja, ki se zavedajo, da sodelujejo z namenom doseči isti cilj), ki so namenjena ugotavljanju, ali so storjene kršitve del „celostnega načrta“ in tako spadajo pod enotno kršitev, so se z leti izoblikovala v sodni praksi, kakršna je navedena v točki 89 zgoraj.
- 134 Komisija lahko torej iz objektivnih razlogov začne ločene postopke, ugotovi ločene kršitve in naloži več ločenih glob (glej v tem smislu zgoraj v točki 93 navedeno sodbo Tokai II, točka 124).

- 135 Glede tega je iz analize tožbenega razloga, ki se nanaša na razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe (točka 53 in naslednje zgoraj), jasno razvidno, da so načela, ki jih je Komisija uporabila za ugotovitev obstoja dveh ločenih kršitev, ustaljena načela, ki izvirajo iz sodne prakse.
- 136 Čeprav je res, da ima pri nekaterih merilih Komisija široko diskrecijsko pravico, pa je tudi res, da je prav nadzor nad to diskrecijsko pravico, ki ga opravljajo sodišča Skupnosti, z ustaljeno in objavljeno sodno prakso omogočil, da so bili nekateri pojmi pojasnjeni. Tako je zlasti pri opredelitvi trga proizvoda in geografskega trga, ki jo je v obravnavanem primeru uporabila Komisija in zaradi katere je morala opraviti zapletene ekonomske ocene. Kot je bilo poudarjeno pri analizi prvega tožbenega razloga (točka 53 in naslednje zgoraj), je morala Komisija pri uveljavljanju diskrecijske pravice upoštevati merila, določena s sodno prakso, kot sta zamenljivost z vidika ponudbe in zamenljivost z vidika povpraševanja.
- 137 Poleg tega je Komisija v prizadevanjih za preglednost in povečanje pravne varnosti za zadevna podjetja objavila obvestilo o opredelitvi trga, v katerem je navedla merila, ki jih je uporabila pri opredelitvi upoštevnega trga v vsakem posameznem primeru. V zvezi s tem se je Komisija s sprejetjem tovrstnih pravil ravnanja in s tem, da je z njihovo objavo naznanila, da jih bo odslej uporabljala za primere, na katere se nanašajo, sama omejila pri uveljavljanju diskrecijske pravice in od teh pravil ne more odstopiti, ne da bi bilo to, če je to primerno, sankcionirano zaradi kršitve splošnih pravnih načel, kot sta načeli enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj. Poleg tega pa obvestilo o opredelitvi trga, čeprav ni pravna podlaga za izpodbijano odločbo, splošno in abstraktno določa merila, ki jih je Komisija oblikovala za ugotavljanje obstoja enega ali več trgov, in zato podjetjem zagotavlja pravno varnost (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točki 211 in 213). Iz tega je razvidno, da je obvestilo o opredelitvi trga

prispevalo k natančnejši določitvi meja za uveljavljanje diskrecijske pravice Komisije, ki jo ima že na podlagi člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.

- 138 V zvezi s tem je iz točk 4 in 5 obvestila o opredelitvi trga razvidno, da „si Komisija prizadeva povečati preglednost svoje politike in odločanja na področju politike konkurence“ in da „[bo p]ovečana preglednost [...] tudi povzročila, da bodo podjetja in njihovi svetovalci lahko boljše predvidevali možnost, da lahko Komisija v posamezni zadevi poveča skrb za konkurenco. Podjetja bodo lahko zato upoštevala tako možnost v svojem notranjem odločanju, ko bodo na primer razmišljala o [...] sprejemanju določenih sporazumov.“
- 139 Tako lahko glede na zgoraj navedene dejavnike razumen gospodarski subjekt, po potrebi s pomočjo pravnega svetovalca, dovolj natančno predvidi metodo, ki jo bo Komisija uporabila za ugotovitev, ali gre pri nekem ravnanju podjetja za enotno in trajajočo kršitev ali za več samostojnih kršitev.
- 140 Tretjič, glede trditve, da v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003 niso jasno določene sankcije, je treba ugotoviti, da Komisija v nasprotju z navedbami tožečih strank pri določitvi glob zaradi kršitev konkurenčnih predpisov nima neomejene diskrecijske pravice (glej po analogiji zgoraj v točki 124 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 74).
- 141 Člen 15(2) Uredbe št. 17 in člen 23(2) Uredbe št. 1/2003 namreč omejujeta diskrecijsko pravico Komisije. Po eni strani ti določbi določata objektivno merilo, v skladu s katerim globa vsakega podjetja ali podjetniškega združenja ne sme presegati 10 % njegovega prometa. Tako ima globa, ki se sme naložiti, ocenljivo in absolutno

zgornjo mejo, ki se izračuna za vsako podjetje in za vsak primer kršitve, tako da je največja globa, ki se lahko naloži zadevnemu podjetju, določljiva vnaprej. Po drugi strani člen 15(2) Uredbe št. 17 in člen 23(3) Uredbe št. 1/2003, ki dopolnjuje člen 23(2) iste uredbe, Komisijo zavezujeta, da v vsakem posameznem primeru pri določitvi globe „upošteva težo in trajanje kršitve“ (glej po analogiji zgoraj v točki 124 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 75).

- ¹⁴² Čeprav objektivno merilo zgornje meje globe in subjektivni merili teže in trajanja kršitve omogočajo Komisiji široko diskrecijsko pravico, pa to ne spremeni dejstva, da gre za merilo, ki Komisiji dopuščata, da naloži sankcije ob upoštevanju stopnje nezakonitosti zadevnega ravnanja. Zato je treba v tej fazi izhajati iz tega, da člen 15(2) Uredbe št. 17 ter člen 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, čeprav Komisiji omogočata diskrecijsko pravico, določata merila in meje, ki jih mora Komisija upoštevati pri izvrševanju pristojnosti na področju glob (glej po analogiji zgoraj v točki 124 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 76).
- ¹⁴³ Poleg tega je treba opozoriti, da mora Komisija pri določitvi glob na podlagi člena 15(2) Uredbe št. 17 ter člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 spoštovati splošna pravna načela, zlasti načeli enakega obravnavanja in sorazmernosti, kot ju je razvila sodna praksa Sodišča in Splošnega sodišča (glej po analogiji zgoraj v točki 124 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 77, in sodbo Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Schunk in Schunk Kohlenstoff-Technik proti Komisiji, T-69/04, ZOdl., str. II-2567, točka 41).
- ¹⁴⁴ Dodati je treba, da Sodišče in Splošno sodišče na podlagi člena 229 ES in člena 31 Uredbe št. 1/2003 odločata z neomejeno pristojnostjo o tožbah zoper odločbe, s katerimi Komisija določa globe, in lahko tako ne le razglasita odločbe Komisije za nične, temveč tudi razveljavita, zmanjšata ali povečata naložene globe. Upravno prakso

Komisije tako neomejeno nadzorujejo sodišča Skupnosti (glej po analogiji zgoraj v točki 143 navedeno sodbo Schunk in Schunk Kohlenstoff-Technik proti Komisiji, točka 41). Prav ta nadzor, ki ga sodišče Skupnosti izvaja ob upoštevanju meril, določenih v členu 15(2) Uredbe št. 17 ter členu 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, je z ustaljeno in objavljeno sodno prakso omogočil, da se natančno opredelijo še nedoločeni pojmi iz člena 15(2) Uredbe št. 17, ki so bili povzeti v členu 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003 (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 124 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 79).

¹⁴⁵ Poleg tega je Komisija na podlagi meril, navedenih v členu 15(2) Uredbe št. 17 ter, nedavneje, v členu 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003 in pojasnenih s sodno prakso Sodišča in Splošnega sodišča, razvila znano in dostopno upravno prakso. Čeprav praksa odločanja Komisije ne predstavlja pravnega okvira za globe v zadevah konkurence (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 18. julija 2005 v zadevi Scandinavian Airlines System proti Komisiji, T-241/01, ZOdl., str. II-2917, točka 87 in navedena sodna praksa), pa Komisija v skladu z načelom enakega obravnavanja primerljivih dejanskih stanj ne sme obravnavati različno oziroma različnih dejanskih stanj enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno (sodba Sodišča z dne 13. decembra 1984 v zadevi Sermide, 106/83, Recueil, str. 4209, točka 28, in sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi BPB de Eendracht proti Komisiji, T-311/94, Recueil, str. II-1129, točka 309).

¹⁴⁶ Poleg tega je treba upoštevati, da je Komisija v prizadevanjih za preglednost in povečanje pravne varnosti za zadevna podjetja objavila Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) [PJ] (UL C 9, str. 3, v nadaljevanju: Smernice), v katerih je pojasnila metodo izračuna, ki jo je določila kot zavezujočo v vsakem posameznem primeru. Preudarki glede obvestila o opredelitvi trga, navedeni v točki 137 zgoraj, veljajo tudi za Smernice. Komisija se je namreč s sprejetjem tovrstnih pravil ravnanja in s tem, da je z njihovo objavo naznanila, da jih bo odslej uporabljala za primere, na katere se nanašajo, sama omejila pri uveljavljanju

diskrecijske pravice in od teh pravil ne more odstopiti, ne da bi bilo to, če je to primerno, sankcionirano zaradi kršitve splošnih pravnih načel, kot sta načeli enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj. Poleg tega pa Smernice, čeprav niso pravna podlaga za izpodbijano odločbo, splošno in abstraktno določajo metodologijo, ki jo je Komisija oblikovala za določitev glob, naloženih z izpodbijano odločbo, in zato podjetjem zagotavljajo pravno varnost (zgoraj v točki 137 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 211 in 213). Iz tega je razvidno, da je to, da je Komisija sprejela Smernice, ker je bilo v pravnem okviru, ki ga določata člen 15(2) Uredbe št. 17 ter, nedavneje, člen 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, prispevalo k natančnejši določitvi meja za uveljavljanje diskrecijske pravice Komisije, ki jo ima že na podlagi teh določb (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 124 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 82).

¹⁴⁷ Tako lahko glede na zgoraj navedene različne dejavnike razumen gospodarski subjekt, po potrebi s pomočjo pravnega svetovalca, dovolj natančno predvidi metodo in okvirno globo, ki mu grozi za neko ravnanje. Dejstvo, da ta subjekt ne more vnaprej poznati natančne globe, ki jo bo Komisija naložila v vsakem posameznem primeru, ne predstavlja kršitve načela zakonitosti kazni, ker zaradi teže kršitev, ki jih mora sankcionirati Komisija, cilja represije in odvracanja upravičujeta to, da podjetja ne morejo oceniti prednosti, ki bi jih imela zaradi sodelovanja pri kršitvi, tako da bi vnaprej upoštevala globo, ki bi jim bila naložena zaradi tega protipravnega ravnanja (zgoraj v točki 124 navedena sodba Degussa proti Komisiji, točka 83, in zgoraj v točki 143 navedena sodba Schunk in Schunk Kohlenstoff-Technik proti Komisiji, točka 45).

¹⁴⁸ Tudi če podjetja ne morejo vnaprej natančno poznati globe, ki jo bo Komisija naložila v vsakem posameznem primeru, je treba ugotoviti, da mora Komisija v skladu s členom 253 ES v odločbi, s katero je naložena globo, ne glede na njen splošno znan kontekst med drugim obrazložiti naloženo globo in uporabljeno metodo. Iz te obrazložitve mora biti jasno in nedvoumno razvidna presoja Komisije, tako da se zainteresirane osebe lahko seznanijo z razlogi za sprejeti ukrep, da bi presodile smotnost

predložitve zadeve sodišču Skupnosti, in da se temu glede na okoliščine primera omogoči, da opravlja nadzor (zgoraj v točki 124 navedena sodba Degussa proti Komisiji, točka 84, in zgoraj v točki 143 navedena sodba Schunk in Schunk Kohlenstoff-Technik proti Komisiji, točka 46).

¹⁴⁹ Glede argumenta, ki temelji na obstoju ene same kršitve in posledičnem preseganju zgornje meje 10 % prometa, je treba po eni strani opozoriti, da je iz proučitve tožbenega razloga, ki se nanaša na razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe, razvidno, da je Komisija pravilno ugotovila, da gre za dve ločeni kršitvi. Vendar, kot je bilo opozorjeno v točki 94 zgoraj, se zaradi ugotovitve več kršitev lahko naloži več ločenih glob, vsakič z omejitvami, določenimi v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003. Komisija je zato lahko *a priori* naložila globo za vsako od kršitev in ji ni bilo treba že takoj naložiti enotne globe.

¹⁵⁰ Po drugi strani je treba ugotoviti, ali lahko celotni znesek glob, naloženih podjetju, ki je storilo več kršitev, preseže zgornjo mejo 10 %. Glede tega je treba spomniti, da člen 15(2) Uredbe št. 17 in člen 23(2) Uredbe št. 1/2003 določata, da globa za vsakega udeleženca pri kršitvi ne sme preseči 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu. V teh določbah ni sklicevanja na seštevke različnih glob, naloženih eni sami družbi. Tudi če sta tožeči stranki dejansko storili ločene kršitve, ni pomembno, ali so bile kršitve ugotovljene v več odločbah ali eni sami, edino upoštevno vprašanje je, ali so bile kršitve dejansko ločene. Tako opredelitev nekaterih nezakonitih ravnanj kot ravnanj, ki pomenijo eno samo kršitev ali več kršitev, načeloma vpliva na sankcijo, ki se lahko naloži, saj se zaradi ugotovitve več kršitev lahko naloži več različnih glob, vsakič z omejitvami, določenimi v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe

št. 1/2003 (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 93 navedeno sodbo Tokai II, točka 118, in zgoraj v točki 91 navedeno sodbo BASF proti Komisiji, točka 158).

- 151 Iz tega je razvidno, da Komisija s tem, da je naložila dve globi, ki skupaj presegata zgornjo mejo 10 % prometa tožečih strank, nikakor ni kršila načela *nulla poena sine lege*.
- 152 Iz vsega navedenega je razvidno, da je treba očitek v zvezi s kršitvijo načela *nulla poena sine lege* in ugovor nezakovitosti, vložen glede člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, zavrniti.

Očitek v zvezi z obveznostjo naložitve enotne globe za več kršitev

- 153 Zavrniti je treba trditev, ki sta jo tožeči stranki navedli podredno, in sicer da bi morala biti tudi v primeru dveh ločenih kršitev naložena enotna globa.
- 154 Res je, da je iz sodne prakse razvidno, da lahko Komisija naloži enotno globo za več različnih kršitev (sodbe Splošnega sodišča z dne 6. oktobra 1994 v zadevi Tetra Pak proti Komisiji, T-83/91, Recueil, str. II-755, točka 236; z dne 15. marca 2000 v združenih zadevah Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točka 4761, in z dne 30. septembra 2003 v zadevi Michelin proti Komisiji, T-203/01, Recueil, str. II-4071, točka 265).

155 Toda gre zgoraj za možnost, ki jo je Komisija uporabila v nekaterih okoliščinah, zlasti kadar so kršitve del koherentne celovite strategije (glej v tem smislu zgoraj v točki 154 navedeni sodbi Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, točke od 4761 do 4764, in Tetra Pak proti Komisiji, točka 236), kadar so kršitve enotne (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah *Musique Diffusion française* in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 127) ali kadar je šlo pri kršitvah, ugotovljenih z odločbo Komisije, za istovrstno ravnanje na različnih trgih, zlasti za določanje cen in količinskih omejitev ter za izmenjavo informacij, in kadar so pri teh kršitvah v veliki meri sodelovala ista podjetja (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 6. aprila 1995 v zadevi *Cockerill Sambre* proti Komisiji, T-144/89, Recueil, str. II-947, točka 92). Iz proučitve prvega tožbenega razloga je razvidno, da te okoliščine v obravnavanem primeru niso bile podane.

156 Na podlagi te sodne prakse tudi ni mogoče sklepati, da je prej obstajala drugačna praksa Komisije, s katero se je ta zavezala, da bo v primeru več kršitev avtomatično uporabljala možnost naložitve enotne globe, niti da bi morala obrazložiti, zakaj te možnosti ni uporabila. Iz navedene sodne prakse je prej razvidno, da je praksa nalaganja enotne globe izjemna, saj se uporablja zgolj v nekaterih okoliščinah.

157 Glede tega niti same odločbe Komisije, na katere se tožeči stranki sklicujeta, ne razkrijajo take prakse. Tako v Odločbi Komisije z dne 10. oktobra 2001 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] (Zadeva COMP/36.264 – Mercedes-Benz) (UL 2002, L 257, str. 1), zlasti v točki 253, kot v odločbi *Vitamines* iz točke 119 zgoraj (točki 711 in 775) so bile na podlagi ločenih kršitev, ki so bile ugotovljene, naložene različne globe, ki so bile nato seštete, tako da se je ugotovila celotna globa. Komisija je torej naložila več glob, ki so se nato seštele. Sama prejšnja praksa odločanja Komisije nikakor ne pomeni pravnega okvira za globe na področju konkurence, ker je ta opredeljen zgolj v Uredbi št. 17, Uredbi št. 1/2003 in v Smernicah (glej v tem smislu in po analogiji sodbo Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi LR AF 1998 proti Komisiji,

T-23/99, Recueil, str. II-1705, točka 234, in zgoraj v točki 154 navedeno sodbo Michelin proti Komisiji, točka 254).

158 Trditev v zvezi z zatrjevano prejšnjo prakso Komisije, v skladu s katero naj bi ta v primeru ločenih kršitev nalagala zgolj enotno skupno globo in naj bi pri končnem znesku globe, ki je vsota različnih glob, naloženih zaradi vsake ločene kršitve, ki jo je storilo zadevno podjetje, upoštevala zgornjo mejo 10 % celotnega prometa zadevnega podjetja, je treba zato zavrnilo.

Očitek v zvezi z neupoštevanjem zakonitih ciljev sankcije

159 Tožeči stranki napačno trdita, da bi morala Komisija upoštevati odvratilni učinek naložitve globe zaradi omejevalnega sporazuma na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah, ko je naložila globo zaradi omejevalnega sporazuma na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP.

160 Cilj odvracjanja, ki mu ima Komisija pravico slediti pri določitvi zneska globe, je namreč zagotoviti, da bodo podjetja spoštovala konkurenčne predpise, ki so za izvajanje njihovih dejavnosti v Evropski skupnosti ali EGP določena s Pogodbo (sodba Splošnega sodišča z dne 29. novembra 2005 v zadevi Heubach proti Komisiji, T-64/02, ZOdl., str. II-5137, točka 181). V primeru več kršitev lahko Komisija upravičeno meni, da tega cilja ni mogoče doseči zgolj z naložitvijo ene sankcije zaradi ene od kršitev.

161 Ta očitek je treba zato zavrnilo.

- 162 Iz vsega zgoraj navedenega je razvidno, da je treba pritožbeni razlog v zvezi z neupoštevanjem zgornje meje globe, določene v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23 Uredbe št. 1/2003, zavrniti kot neutemeljen.

2. Tožbeni razlog tožečih strank: kršitev načel enakega obravnavanja in sorazmernosti pri naložitvi globe

a) Trditve strank

- 163 Tožeči stranki navajata več očitkov v utemeljitev tožbenega razloga v zvezi z nesorazmernostjo globe in kršitvijo načela enakega obravnavanja pri naložitvi globe.
- 164 Prvič, ker gre za kršitev načela sorazmernosti, tožeči stranki trdita, na prvem mestu, da Komisija pri določitvi glob ni upoštevala znatnih razlik v velikosti med zadevnima podjetjema, čeprav naj bi jo k temu zavezovale Smernice. Komisija naj bi torej napačno upoštevala izključno promet, ki sta ga ustvarili podjetji na trgu, ki ga zadeva kršitev. Globa, naložena tožečima strankama, naj bi tako znašala zgolj 13,7 % svetovnega prometa skupine, medtem ko naj bi globa, naložena podjetju Coats, znašala zgolj 2,3 % njenega svetovnega prometa. Podjetje Amann meni, da je v primerjavi z velikimi konkurenti, kot je podjetje Coats, zgolj srednje veliko podjetje.
- 165 Na drugem mestu, načelo sorazmernosti naj bi bilo kršeno, ker naj bi bilo kršeno tudi načelo enakega kaznovanja, navedeno v točki 1 A, sedmi odstavek, Smernic. Komisija

naj ne bi upoštevala gospodarske zmogljivosti in plačilne sposobnosti podjetij, ki naj bi se ocenjevala glede na njun celotni promet.

- 166 Na tretjem mestu, „pavšalni sistem“, ki je bil uveden s Smernicami, naj bi bil še posebej neugoden za mala in srednje velika podjetja, kar naj bi potrdila tudi član Komisije, pristojen za vprašanja konkurence, in sama Komisija.
- 167 Na četrtem mestu, globa, ki jima je bila naložena, naj bi bila popolnoma nesorazmerna glede na velikost trga. Komisija naj bi tako kršila načeli primernosti kazni in sorazmernosti. Tožeči stranki namreč opozarjata, da so cilji odločb o naložitvi globe tako represivni kot preventivni in da kazni tako ne morejo presehati tistega, kar je nujno za zagotovitev „resocializacije“ kršitelja. Iz tega naj bi bilo razvidno, da manjši kot je promet, ki ga zadeva kršitev, v primerjavi s celotnim prometom podjetja, nižja mora biti kazen glede na zgornjo mejo 10 %.
- 168 Drugič, tožeči stranki s številkami utemeljujeta svojo trditev, da je bilo kršeno načelo enakega obravnavanja njiju glede na podjetje Coats, tako glede osnovne globe kot glede njenega končnega zneska. Komisija naj namreč nikoli ne bi upoštevala majhnosti podjetja Amann z absolutnega vidika in v zvezi z industrijskim sukancem z relativnega vidika in naj bi tako napačno uporabila pravo s tem, da ga je uvrstila v isto skupino kot podjetje Coats. Poleg tega naj bi Komisija sama izhajala iz načela prevladujočega položaja podjetja Coats, vendar naj v izpodbijani odločbi ne bi navedla, kako je to upoštevala.
- 169 Komisija naj bi upoštevala velikost drugih zadevnih podjetij, saj sta velikost in gospodarska moč podjetij enakovredna dejavnika presoje, ki ju je treba poleg drugih meril upoštevati pri določanju globe.

170 Komisija ta tožbeni razlog zavrača.

b) Presoja Splošnega sodišča

Kršitev načela sorazmernosti

171 Opozoriti je treba, da načelo sorazmernosti določa, da ukrepi Skupnosti ne smejo prekoračiti tistega, kar je primerno in potrebno za uresničitev zelenega cilja. Pri izračunu glob je treba teže kršitve določiti glede na več dejavnikov in hkrati nobenemu pripisovati nesorazmernega pomena glede na druge dejavnike presoje. Načelo sorazmernosti v teh okoliščinah pomeni, da mora Komisija določiti globo sorazmerno z dejavniki, ki se upoštevajo pri določitvi teže kršitve, in da mora te dejavnike upoštevati skladno in objektivno upravičeno (sodba Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Jungbunzlauer proti Komisiji, T-43/02, ZOdl., str. II-3435, točke od 226 do 228).

– Očitek v zvezi z neupoštevanjem velikosti trga

172 Tožeči stranki Komisiji napačno očitata, da je naložila nesorazmerni globi glede na velikost upoštevanih trgov.

173 Spomniti je treba, da lahko Komisija na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 podjetjem naloži globe, katerih višina ne presega 10 % prometa, ki ga je v predhodnem

poslovnem letu ustvarilo posamezno podjetje, ki je sodelovalo pri kršitvi. V skladu z odstavkom 3 te določbe je treba pri določitvi globe v tem razponu upoštevati težo in trajanje kršitve. Poleg tega Komisija v skladu s Smernicami določi izhodiščni znesek glede na težo kršitve, pri tem pa upošteva njeno naravo, dejanski vpliv na trg, če ga je mogoče izmeriti, in obseg geografskega trga.

- 174 Tako niti Uredba št. 1/2003 niti Smernice ne določajo, da je treba globo določiti neposredno glede na velikost upoštevnega trga, saj je to zgolj eden od upoštevnih dejavnikov. Ta pravni okvir torej Komisiji sam po sebi izrecno ne nalaga, naj upošteva majhnost trga proizvoda (sodba Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Roquette Frères proti Komisiji, T-322/01, ZOdl., str. II-3137, točka 148).
- 175 Vendar je v skladu s sodno prakso dolžnost Komisije, da pri presoji teže kršitve upošteva veliko dejavnikov, katerih narava in pomembnost se spreminjata glede na vrsto obravnavane kršitve in posebne okoliščine zadevne kršitve (zgoraj v točki 155 navedena sodba Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 120). Ni mogoče izključiti, da bi bila med temi dejavniki, ki dokazujejo težo kršitve, če je to primerno, tudi velikost trga zadevnega proizvoda.
- 176 Čeprav velikost trga lahko pomeni dejavnik, ki ga je treba upoštevati kot dokaz teže kršitve, pa se njegova pomembnost spreminja glede na posebne okoliščine zadevne kršitve.
- 177 V obravnavanem primeru je šlo pri kršitvi na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo zlasti za določanje ciljnih cen osnovnih proizvodov, ki se prodajajo evropskim strankam iz avtomobilskega sektorja, za izmenjavo informacij o cenah, ki so se uporabljale

za nekatere stranke, ter za sporazum o določitvi najnižjih ciljnih cen za te stranke in sporazum o preprečevanju medsebojne konkurence s cenami, nižjimi od cen uveljavljenih dobaviteljev (točki 215 in 420 obrazložitve izpodbijane odločbe). Pri kršitvi na trgu industrijskega sukanca je šlo v bistvu za izmenjavo občutljivih informacij o cenikih in/ali cenah za določene stranke, za dogovarjanje o zvišanih cen in/ali ciljnih cenah, za preprečevanje medsebojne konkurence s cenami, nižjimi od cen uveljavljenih dobaviteljev, in za razdeljevanje strank (točke od 99 do 125 in 345 obrazložitve izpodbijane odločbe).

178 Take prakse v smislu Smernic pomenijo horizontalne omejitve, kot so cenovni karteli, in so torej „zelo resne“. Glede tega je treba poudariti, da tožeči stranki ne zanikata, da je kršitev, ki je trajala dve leti na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP, zelo resna in da je zelo resna tudi kršitev, ki je več kot deset let trajala na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah. V teh okoliščinah je majhnost upoštevnega trga, če je ugotovljena, manj pomembna od vseh drugih elementov, ki dokazujejo težo kršitve.

179 Vsekakor je treba upoštevati, da je Komisija presodila, da je treba kršitvi šteti za zelo resni v smislu Smernic, ki za take primere predvidevajo, da lahko Komisija določi izhodiščni znesek, ki presega 20 milijonov EUR. Vendar je Komisija v zvezi s kršitvijo na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo določila izhodiščni znesek glede na težo kršitve, in sicer 5 milijonov EUR za tožeči stranki in 1,3 milijona EUR za druga podjetja (točke od 432 do 435 obrazložitve izpodbijane odločbe). Prav tako je Komisija v zvezi s kršitvijo na trgu industrijskega sukanca določila izhodiščni znesek, in sicer 14 milijonov EUR za podjetja iz prve kategorije (Amann), 5,2 milijona EUR za tista iz druge, 2,2 milijona EUR za tista iz tretje in 0,1 milijona EUR za tista iz četrte kategorije (točka 358 obrazložitve izpodbijane odločbe).

180 Iz tega je razvidno, da so bili izhodiščni zneski, na podlagi katerih sta se izračunali globi, naloženi tožečima strankama, znatno manjši od zneska, ki bi ga Komisija na podlagi Smernic lahko določila za zelo resne kršitve.

181 Glede na navedeno je treba zavrniti trditev tožečih strank, da sta globi, naloženi tožečima strankama, nesorazmerni, prvič, glede na velikost trga sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP in, drugič, glede na velikost trga industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah.

– Trditev v zvezi z izključnim upoštevanjem prometa na trgih, ki ju zadeva kršitev

182 Tožeči stranki se napačno sklicujeta na kršitev načela sorazmernosti, ker naj bi se Komisija pri določitvi izhodiščnega zneska glob oprla izključno na promet podjetij na trgih, ki ju zadevajo zadevni proizvodi, in naj tako ne bi upoštevala razlike v velikosti zadevnih podjetij.

183 Prvič, glede očitka Komisiji, da se je oprla na promet zadevnih podjetij na upoštevanih trgih, je treba poudariti, da je Komisija presodila, da je treba podjetja, vpletena v kartele, različno obravnavati, da bi se upoštevala dejanska gospodarska zmožnost kršiteljev, da povzročijo večjo škodo konkurenci, in določila globa na ravni, ki zagotavlja dovolj velik odvračilni učinek. Dodala je, da je bilo treba upoštevati specifično

težo posameznega podjetja in zato dejanski vpliv njegovega nezakonitega ravnanja na konkurenco. Pri presoji teh dejavnikov se je Komisija odločila opreti na promet, ki ga je na upoštevem trgu posamezno podjetje ustvarilo za proizvod, na katerega se omejevalni sporazum nanaša.

¹⁸⁴ Komisija je zato, kot je bilo ugotovljeno v točki 179 zgoraj, v zvezi s kršitvijo na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo razvrstila zadevna podjetja v dve kategoriji. Tožeči stranki sta bili glede na njun promet 8,55 milijona EUR uvrščeni v prvo kategorijo. Podjetja Oxley, Coats in Barbour so bila glede na njihov promet med 1 in 3 milijoni EUR uvrščena v drugo kategorijo. V zvezi s kršitvijo na trgu industrijskega sukanca je Komisija razvrstila podjetja v štiri kategorije. Podjetji Amann in Coats sta bili glede na njun promet med 14 in 18 milijoni EUR uvrščeni v prvo kategorijo. Podjetje BST je bilo glede na svoj promet med 5 in 8 milijoni EUR uvrščeno v drugo kategorijo. Podjetja Gütermann, Barbour in Bieze Stork so bila glede na njihov promet med 2 in 4 milijoni EUR uvrščena v tretjo kategorijo, podjetje Zwicky pa je bilo glede na svoj promet med 0 in 1 milijonom EUR uvrščeno v četrto kategorijo.

¹⁸⁵ Komisija je na podlagi navedenega določila izhodiščni znesek glede na težo kršitve, in sicer 5 milijonov EUR za tožeči stranki v zvezi s prvo kršitvijo (točke od 432 do 435 obrazložitve izpodbijane odločbe) in 14 milijonov EUR za podjetje Amann v zvezi z drugo kršitvijo (točke od 356 do 358 obrazložitve izpodbijane odločbe).

¹⁸⁶ Najprej je treba opozoriti, da Smernice ne določajo, da se globe izračunajo glede na celotni promet ali glede na promet, ki ga podjetja ustvarijo na upoštevem trgu. Toda če Komisija pri odločitvi ni storila očitne napake pri presoji, Smernice ne

nasprotujejo temu, da bi se, če okoliščine to zahtevajo, pri določitvi globe tak promet upošteval z namenom spoštovanja splošnih načel prava Skupnosti (sodba Splošnega sodišča z dne 29. aprila 2004 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 in T-252/01, Recueil, str. II-1181, točka 195, v nadaljevanju: sodba Tokai I). Promet je torej mogoče upoštevati pri upoštevanju dejavnikov presoje, in sicer dejanske gospodarske zmožnosti kršiteljev, da povzročijo večjo škodo drugim subjektom, zlasti potrošnikom, in določitve globe na ravni, ki zagotavlja dovolj velik odvratilni učinek. Komisija ga lahko upošteva tudi pri presoji specifične teže in torej dejanskega vpliva kršitve vsakega podjetja na konkurenco, zlasti če obstaja znatno neskladje med velikostjo podjetij, ki zagrešijo istovrstne kršitve (sodba Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Cheil Jedang proti Komisiji, T-220/00, Recueil, str. II-2473, točka 82).

187 Glede odločitve za en in/ali drugi promet, ki jo lahko sprejme Komisija, je iz sodne praske razvidno, da je pri analizi dejanske gospodarske zmožnosti kršiteljev, da povzročijo večjo škodo konkurenci, ki se opravi, da bi se določila globa za kršitev konkurenčnih predpisov Skupnosti, in zajema presojo dejanske pomembnosti teh podjetij na prizadetem trgu, torej njihovega vpliva nanj, celotni promet zgolj nepopolno pomagalo. Ni mogoče izključiti, da je močno podjetje, ki ima veliko različnih dejavnosti, na trgu posamičnega proizvoda prisotno samo postransko. Ravno tako ni mogoče izključiti, da ima podjetje, ki je pomembno na geografskem trgu zunaj Skupnosti, na trgu Skupnosti ali na trgu EGP zgolj šibek položaj. V teh primerih zgolj dejstvo, da zadevno podjetje ustvari velik celotni promet, ne pomeni nujno, da ima na prizadetem trgu odločilen vpliv. Zato je promet, ki ga podjetje ustvari na upoštevanih trgih, čeprav ne more biti odločilen za ugotovitev, da podjetje pripada gospodarsko močnemu subjektu, vendarle upošteven pri ugotavljanju vpliva tega podjetja na trg (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 29. novembra 2005 v zadevi SNCZ proti Komisiji, T-52/02, ZOdl., str. II-5005, točka 65, in v zadevi Union Pigments proti Komisiji, T-62/02, ZOdl., str. II-5057, točka 152).

- 188 V tem smislu je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je lahko del prometa, ki je bil ustvarjen z blagom, na katero se nanaša kršitev, primerna informacija o razsežnosti kršitve na upoštevem trgu (zgoraj v točki 186 navedena sodba Cheil Jedang proti Komisiji, točka 91, in sodba Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji, T-224/00, Recueil, str. II-2597, točka 196). Ta promet je namreč lahko primerna informacija o odgovornosti vsakega podjetja na navedenih trgih, saj je objektivno merilo, ki natančno odraža škodljivost te prakse za običajno delovanje konkurence in je torej dober pokazatelj zmožnosti kršiteljev, da povzročijo škodo.
- 189 Glede na navedeno Komisija s tem, da je pri določanju izhodiščnih zneskov, uporabljenih pri izračunu glob, naloženih tožečima strankama, upoštevala promet, ki je bil ustvarjen na prizadetih trgih in v zvezi z zadevnimi proizvodi, ni kršila načela sorazmernosti.
- 190 Drugič, ob upoštevanju navedenega ni upošteven niti očitke Komisiji, da pri določitvi glob ni upoštevala velikosti zadevnih podjetij, ugotovljene na podlagi njunega celotnega prometa.
- 191 Spomniti je namreč treba, da Smernice določajo, da je treba upoštevati dejansko gospodarsko zmožnost kršiteljev, da povzročijo večjo škodo drugim subjektom, zlasti potrošnikom, in določiti globo na ravni, ki zagotavlja dovolj velik odvračilni učinek (točka 1 A, četrti odstavek). V teh smernicah je navedeno tudi, da je lahko, če gre za več podjetij – kot pri kartelih – primerno, da se splošni izhodiščni znesek ponderira zaradi upoštevanja specifične teže in tako dejanskega vpliva protipravnega ravnanja posameznega podjetja na konkurenco – zlasti če obstaja znatno neskladje med

velikostjo podjetij, ki zagrešijo istovrstno kršitev – ter posledične prilagoditve splošnega izhodiščnega zneska glede na poseben značaj vsakega od podjetij (točka 1 A, šesti odstavek) (zgoraj v točki 186 navedena sodba Cheil Jedang proti Komisiji, točka 81).

- 192 Poleg tega, kot je bilo navedeno v točki 186 zgoraj, Smernice ne določajo, da se globe izračunajo glede na celotni promet zadevnih podjetij, vendar prav tako ne nasprotujejo, da bi se tak promet upošteval pri izračunu v skladu s pogoji, navedenimi v isti točki te sodbe.
- 193 Kot je bilo ugotovljeno v točkah od 183 do 189 zgoraj, je bila v obravnavanem primeru odločitev Komisije, da se za ugotovitev zmožnosti povzročanja škode vsakega od zadevnih podjetij opre na promet na upoštevnem trgu, skladna in objektivno upravičena. Pri tem si je Komisija s tem, da je razglasila, da bo strožje kaznovala podjetja, ki so sodelovala v kartelu na trgu, na katerem so imela večjo težo, prizadevala tudi za odvracanje.
- 194 Zato je treba zavrniti tudi trditev v zvezi z nesorazmernostjo globe glede na celoten promet vsake od tožečih strank. Tožeči stranki namreč ne moreta veljavno sklepati, da je končni znesek naložene globe nesorazmeren, saj je izhodišče njunih glob utemeljeno glede na merila, ki jih je sprejela Komisija za presojo pomembnosti vsakega od podjetij na upoštevnem trgu (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi LR AF 1998 proti Komisiji, T-23/99, Recueil, str. II-1705, točka 304, in z dne 5. decembra 2006 v zadevi Westfalen Gassen Nederland proti Komisiji, T-303/02, ZOdl., str. II-4567, točka 185).

– „Pavšalni sistem“, ki ga določajo Smernice

195 Kritike, ki sta jih tožeči stranki izrekli glede „pavšalnega sistema“, ki ga določajo Smernice, niso upoštevne.

196 V skladu z ustaljeno sodno prakso namreč metode določitve glob, ki se naložijo različnim udeležencem omejevalnega sporazuma – pri kateri se udeleženci omejevalnega sporazuma razvrstijo v več kategorij, zaradi česar je izhodiščni znesek glob, določen za podjetja iz iste kategorije, pavšalen – čeprav zanemarja razlike v velikosti podjetij iz iste kategorije, ne gre zavračati, če sta spoštovani načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja (sodbe Splošnega sodišča z dne 19. marca 2003 v zadevi CMA CGM in drugi proti Komisiji, T-213/00, Recueil, str. II-913, točka 385; z dne 15. marca 2006 v zadevi Daiichi Pharmaceutical proti Komisiji, T-26/02, ZOdl., str. II-713, točke od 83 do 85, in z dne 15. marca 2006 v zadevi BASF proti Komisiji, T-15/02, ZOdl., str. II-497, točka 150). Če sta ti načeli spoštovani, Splošno sodišče ne more odločati o smotrnosti takega sistema, tudi če je manj ugoden za manjša podjetja. Splošno sodišče mora namreč v okviru nadzora nad zakonitostjo izvajanja pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki ga Komisija ima na tem področju, omejiti nadzor na to, da je razvrstitev udeležencev omejevalnega sporazuma v kategorije skladna in objektivno utemeljena, ne da bi pri tem takoj s svojo presojo nadomestilo presojo Komisije (zgoraj navedena sodba z dne 15. marca 2006 v zadevi BASF proti Komisiji, točka 157).

– Neupoštevanje položaja tožečih strank kot „srednje velikih podjetij“

197 Trditev, da bi morala Komisija upoštevati, da sta tožeči stranki srednje veliki podjetji, ni upoštevna.

- ¹⁹⁸ Opozoriti je namreč treba, da Komisija, ker zneska globe ni bila dolžna izračunati na podlagi zneskov, ki temeljijo na prometu zadevnih podjetij, tudi ni dolžna zagotoviti, da če so globe naložene več podjetjem, vpletenim v isto kršitev, končni zneski glob, izračunani za zadevna podjetja, odražajo vse razlike med njimi glede njihovega celotnega prometa ali prometa na trgu zadevnega proizvoda (sodba Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi Dansk Rørindustri proti Komisiji, T-21/99, Recueil, str. II-1681, točka 202).
- ¹⁹⁹ Glede tega je treba pojasniti, da člen 23(3) Uredbe št. 1/2003 tudi ne zahteva, da če so globe naložene več podjetjem, ki sodelujejo pri isti kršitvi, znesek globe, naložene malemu ali srednje velikemu podjetju, kot odstotek od prometa ne sme preseči zneska glob, naloženih večjim podjetjem. Iz teh določb je namreč razvidno, da je treba tako pri malih in srednje velikih podjetjih kot tudi pri večjih podjetjih pri določitvi globe upoštevati težo in trajanje kršitve. Če Komisija podjetjem, ki sodelujejo pri isti kršitvi, naloži globe, ki so v primeru posameznega podjetja upravičene na podlagi teže in trajanja kršitve, ji ni mogoče očitati, da je za nekatere med njimi globa glede na promet večja kot za druga podjetja (glej po analogiji zgoraj v točki 198 navedeno sodbo z dne 20. marca 2002 v zadevi Dansk Rørindustri proti Komisiji, točka 203, in zgoraj v točki 194 navedeno sodbo Westfalen Gassen Nederland proti Komisiji, točka 174).
- ²⁰⁰ Tako Komisiji ni treba zmanjšati glob, kadar so zadevna podjetja mala in srednje velika podjetja. Velikost podjetja je namreč že upoštevana v zgornji meji, določeni v členu 15(2) Uredbe št. 17, členu 23(2) Uredbe št. 1/2003 in določbah Smernic. Razen teh preudarkov glede velikosti ni nobenega razloga, da bi se mala in srednje velika podjetja obravnavala drugače od drugih podjetij. Dejstvo, da so zadevna podjetja mala ali srednje velika, jih ne razbremeni dolžnosti upoštevanja konkurenčnih

predpisov (glej po analogiji zgoraj v točki 187 navedeno sodbo SNCZ proti Komisiji, točka 84).

- 201 Iz vseh teh razlogov je treba zavrniti tudi trditev v zvezi s kršitvijo načela enakega kaznovanja.

Kršitev načela enakega obravnavanja

- 202 Glede zatrjevane kršitve načela enakega obravnavanja je treba opozoriti, da je pri razvrstitvi v kategorije treba upoštevati načelo, v skladu s katerim je primerljive položaje prepovedano obravnavati različno in različne položaje enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno. Glede tega Smernice v točki 1 A, šesti odstavek, določajo, da lahko zlasti znatno neskladje med velikostjo podjetij, ki zagrešijo kršitve iste vrste, upraviči različno obravnavanje pri presoji teže kršitve.
- 203 Pri razvrstitvi v kategorije lahko pride do kršitve načela enakega obravnavanja bodisi različnih skupin z različnim obravnavanjem podjetij v enakem položaju bodisi v vsaki skupini z enakim obravnavanjem podjetij v različnem položaju. V obravnavanem primeru tožeči stranki navajata oba primera kršitve, prvega pri omejevalnem sporazumu na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo, drugega pa pri omejevalnem sporazumu na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah. Proučiti je torej treba, ali razlike pri obravnavanju podjetij obstajajo, in če je tako, ali so objektivno utemeljene (glej v tem smislu zgoraj v točki 196 navedeno sodbo CMA CGM in drugi proti Komisiji, točki 407 in 408).

204 Ni dvoma, da je med tožečima strankama in podjetjem Coats velika razlika v velikosti. Ker se je zanj v zvezi z omejevalnim sporazumom na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo v EGP uporabil različen izhodiščni znesek globe zaradi njune razvrstitve v dve različni kategoriji, v zvezi z omejevalnim sporazumom na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah pa enak izhodiščni znesek zaradi njune uvrstitve v isto kategorijo, je treba proučiti, ali je različno obravnavanje mogoče objektivno utemeljiti s prednostjo, ki se priznava pomembnosti posameznega podjetja na upoštevem trgu (ki se ugotavlja na podlagi prometa, ustvarjenega na upoštevem trgu v zvezi z zadevnim proizvodom) v primerjavi z njegovo velikostjo (ki se ugotavlja na podlagi celotnega prometa).

205 Glede tega je Splošno sodišče že razsodilo, da sta bili uvrstitev več podjetij – od katerih je imelo eno očitno ali celo znatno manjši celoten promet od drugih podjetij – v isto skupino zaradi podobnega prometa na upoštevem trgu in podobnih tržnih deležev ter uporaba enakega izhodiščnega zneska zanje skladni in objektivno utemeljeni. Ugotovljeno je bilo, da Komisija s tem ravnanjem nikakor ni kršila načela enakega obravnavanja (glej v tem smislu zgoraj v točki 186 navedeno sodbo Cheil Jedang proti Komisiji, točke od 104 do 115, in zgoraj v točki 187 navedeno sodbo Union Pigments proti Komisiji, točke od 155 do 158).

206 To je treba ugotoviti tudi v obravnavanem primeru. Kot je bilo namreč ugotovljeno zgoraj, so bili v zvezi s trgom sukanca za avtomobilsko industrijo tožeči stranki in podjetje Coats razvrščeni v prvo oziroma v drugo kategorijo, ker je bil promet, ki sta ga na tem trgu ustvarili tožeči stranki, približno petkrat večji od prometa, ki ga je ustvarilo podjetje Coats. Podobno sta bili v zvezi s trgom industrijskega sukanca podjetji Amann in Coats uvrščeni v isto kategorijo, ker je bil njun promet, ustvarjen na tem trgu, zelo podoben. Razvrstitev navedenih podjetij na tej podlagi je tako skladna in objektivno upravičena.

207 Iz tega je razvidno, da Komisija nikakor ni kršila načela enakega obravnavanja.

208 Tožbeni razlog v zvezi s kršitvijo načel sorazmernosti in enakega obravnavanja je treba glede na navedeno zavrnilo.

3. Tožbeni razlog podjetja Amann: napačna določitev izhodiščnega zneska globe, naložene zaradi omejevalnega sporazuma v zvezi z industrijskim sukancem

a) Trditve strank

209 Podjetje Amann trdi, da je Komisija s tem, da ga je uvrstila v isto kategorijo kot podjetje Coats, kršila Smernice.

210 Komisija naj bi se namreč pri razlikovanju med podjetji najprej oprla izključno na promet, ki je bil leta 2000 ustvarjen s proizvodi, na katere se nanaša omejevalni sporazum na trgu industrijskega sukanca. Vendar naj ne bi upoštevala, da je podjetje Coats pridobilo celotno podjetje Barbour že leta 1999 in da bi bilo treba pri razlikovanju njegov promet prišteti prometu podjetja Barbour.

211 Ker je Komisija nato navedla le razpon prometa teh dveh podjetij (med 2 in 4 milijoni EUR pri prvem in med 14 in 18 milijoni EUR pri drugem), je podjetje Amann menilo, da ne more ugotoviti natančnega zneska tega prometa. Menilo je, da bi morala biti Komisija posebej pazljiva pri določitvi izhodiščnega zneska globe, saj sistem pavšalnega izračuna glob, ki ga določajo Smernice, dejansko ne upošteva razlik v velikosti med podjetji. Podjetje Amann opozarja, da mora biti metoda razvrstitve podjetij v različne skupine pravilna, skladna in nediskriminatorna. Komisija naj ne bi spoštovala teh obveznosti, ki izvirajo iz načela enakega obravnavanja. Poleg tega podjetje Amann meni, da ker je poznalo zgolj razpon prometa, ni moglo vedeti,

ali je Komisija pri določitvi izhodiščnega zneska globe ravnala pravilno, skladno in nediskriminatorno. V tem smislu se sklicuje tudi na kršitev člena 253 ES.

- 212 Nazadnje naj bi Komisija pripisovala nesorazmerno pomembnost prometu od prodaje proizvoda, na katerega se nanaša kršitev, v primerjavi z drugimi dejavniki presoje.
- 213 Komisija trdi, da je ta tožbeni razlog neutemeljen.

b) Presoja Splošnega sodišča

- 214 Prvič, proučiti je treba očitek podjetja Amann, da Komisija pri razvrstitvi podjetij v različne skupine in določitvi izhodiščnega zneska globe ni ravnala pravilno, skladno in nediskriminatorno.
- 215 Najprej je treba zavrniti trditev podjetja Amann, da Komisija pri razlikovanju izhodiščnih zneskov ni upoštevala prometa podjetja Barbour, ki ga je že septembra 1999 v celoti prevzelo podjetje Coats.
- 216 Podjetje Coats je namreč v odgovoru na zahtevo Komisije za informacije z dne 11. aprila 2005 pojasnilo, da podjetje Barbour od septembra 1999 ni bilo več delujoče

podjetje niti ni ustvarjalo prometa. Promet v vrednosti od 14 do 18 milijonov EUR iz leta 2000, ki ga je podjetje Coats ustvarilo na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah, torej zajema hkrati gospodarsko dejavnost podjetja Coats in dejavnost podjetja Barbour, ki ga je podjetje Coats prevzelo septembra 1999, in zato o njem ni mogoče dvomiti.

- 217 Dalje je treba spomniti, da je Komisija presodila, da je treba podjetja, vpletena v kartel, različno obravnavati, da bi se upoštevala dejanska gospodarska zmožnost kršiteljev, da povzročijo večjo škodo konkurenci, in določila globa na ravni, ki zagotavlja dovolj velik odvračilni učinek. Dodala je, da je bilo treba upoštevati specifično težo posameznega podjetja in zato dejanski vpliv njegovega nezakonitega ravnanja na konkurenco (točki 354 in 355 obrazložitve izpodbijane odločbe). Pri presoji teh dejavnikov se je Komisija odločila opreti na promet, ki ga je vsako podjetje ustvarilo na trgu industrijskega sukanca v zadnjem letu kršitve, torej leta 2000, kot je razviden iz razpredelnice v točki 356 obrazložitve izpodbijane odločbe.
- 218 Kot je navedeno v točki 184 zgoraj, je zato razvrstila podjetja v štiri kategorije; podjetji Amann in Coats je uvrstila v prvo kategorijo in zanju določila izhodiščni znesek 14 milijonov EUR.
- 219 Glede tega mora Splošno sodišče pri svojem nadzoru nad zakonitostjo izvajanja diskrecijske pravice Komisije na tem področju preveriti le, ali je ta razvrstitev skladna in objektivno utemeljena (glej zgoraj v točki 196 navedeno sodbo BASF proti Komisiji, točka 157 in navedena sodna praksa).
- 220 Glede tega je treba šteti, da razvrstitev podjetij v štiri kategorije ni nerazumno upoštevanje njihove relativne pomembnosti na trgu za določitev izhodiščnega zneska,

če očitno ne izkrivi podobe upoštevnega trga. V obravnavanem primeru ni mogoče *a priori* šteti, da metoda Komisije, da se kategorije določijo glede na promet, ustvarjen na upoštevnem trgu v zvezi zadevnim proizvodom, in sicer med 14 in 18 milijoni EUR, med 5 in 8 milijoni EUR, med 2 in 4 milijoni EUR in med 0 in 1 milijonom EUR, ni notranje skladna.

- 221 Kritike podjetja Amann glede metode določitve kategorij in izhodiščnega zneska globe za vsako od njih so toliko bolj neutemeljene, ker je bil za kategorijo, v katero je bilo uvrščeno podjetje Amann, izbran izhodiščni znesek 14 milijonov EUR, ki je najnižji znesek za to kategorijo.
- 222 Glede tega je treba zavriniti trditev podjetja Amann, da ne bi smelo biti uvrščeno v isto kategorijo kot podjetje Coats, ker naj bi se njun promet na trgu industrijskega sukanca razlikoval za vsaj 2 milijona EUR in naj bi bili podjetji, med katerima je bila taka razlika, razvrščeni v različni kategoriji. Ugotoviti je namreč treba, da je Sodišče v sodbi z dne 14. julija 2005 v zadevi Acerinox proti Komisiji (C-57/02 P, ZOdl., str. I-6689, točke od 74 do 80), na katero se Komisija upravičeno sklicuje, dovolilo, da sta bili v isto kategorijo uvrščeni podjetji, ki sta imeli bolj različna tržna deleža kot v obravnavanem primeru.
- 223 Nazadnje je glede na navedeno v točkah od 182 do 194 zgoraj treba zavriniti trditev podjetja Amann, da je Komisija pripisovala nesorazmerno pomembnost prometu od prodaje proizvoda, na katerega se nanaša kršitev, v primerjavi z drugimi dejavniki presoje.
- 224 Komisija je zato pri razvrstitvi podjetij v različne skupine in določitvi izhodiščnega zneska globe ravnala pravilno, skladno in nediskriminatorno.

- 225 Drugič, podjetje Amann se napačno sklicuje na kršitev obveznosti obrazložitve, ker naj bi poznalo zgolj razpon prometa in naj zato ne bi moglo ugotoviti, kako je Komisija določila izhodiščne zneske na podlagi navedenega prometa.
- 226 Po eni strani je namreč iz sodne prakse razvidno, da je pri določitvi globe v primeru kršitve konkurenčnih predpisov bistvena postopkovna zahteva obveznosti obrazložitve izpolnjena, kadar Komisija v odločbi navede dejavnike presoje, na podlagi katerih je lahko ocenila težo in trajanje kršitve (sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v združenih zadevah Atlantic Container Line in drugi proti Komisiji, T-191/98 in od T-212/98 do T-214/98, Recueil, str. II-3275, točka 1521). Te zahteve Komisiji ne nalagajo, da v odločbi navede številčne podatke v zvezi z načinom izračuna glob, pri čemer je treba vsekakor poudariti, da se Komisija z izključno in avtomatično uporabo aritmetičnih formul ne more odpovedati svoji diskrecijski pravici. V zvezi z odločbo o naložitvi kazni je treba obseg obveznosti obrazložitve presojati med drugim ob upoštevanju dejstva, da je treba težo kršitve določiti glede na veliko dejavnikov, kot so med drugim posebne okoliščine zadeve, njen kontekst in odvrtilni učinek glob, ne da bi bil določen zavezujoč ali izčrpen seznam meril, ki jih je treba obvezno upoštevati (sodba Sodišča z dne 15. oktobra 2002 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točki 464 in 465).
- 227 V obravnavanem primeru je iz navedenega razvidno, da so bili pogoji, določeni s sodno prakso, izpolnjeni, saj je Komisija navedla, da je presojala težo kršitve z uporabo meril iz Smernic in da je nato podjetja razvrstila glede na njihovo pomembnost na trgu, ugotovljeno na podlagi njihovega prometa na tem trgu, in z določitvijo izhodiščnega zneska, pri katerem se upošteva obseg upoštevnege geografskega trga.
- 228 Po drugi strani je Komisija s tem, da je navedla dovolj ozek razpon prometa, da je lahko podjetje Amann ugotovilo, kako je Komisija določila izhodiščne zneske, ne da bi razkrila poslovne skrivnosti, izpolnila svojo obveznost obrazložitve.

229 Komisiji zato ni mogoče očitati kršitve obveznosti obrazložitve.

230 Tožbeni razlog v zvezi z napačno določitvijo izhodiščnega zneska globe, naložene zaradi omejevalnega sporazuma v zvezi z industrijskim sukanem, je treba zato zavrniti kot neutemeljen.

4. Tožbeni razlog podjetja Amann: napačen izračun trajanja kršitve na trgu industrijskega sukanca

a) Trditve strank

231 Podjetje Amann meni, da je izračun trajanja kršitve napačen.

232 Prvič, kršitev, ki naj bi jo storilo na trgu industrijskega sukanca v Beneluksu in nordijskih državah, naj bi trajala le enajst let, ne pa enajst let in devet mesecev. Pri kršitvi naj bi zadnjič sodelovalo na srečanju 16. januarja 2001, ne pa na srečanju 18. septembra 2001, kar naj bi bilo potrjeno v točki 147 obrazložitve izpodbijane odločbe. Izhodiščni znesek globe naj bi bilo tako treba povečati za največ 110 %, ne pa za 115 %.

- 233 Poleg tega podjetje Amann poudarja, da tudi če bi bilo treba na podlagi dvostranskih stikov, ki jih zatrjuje Komisija, ugotoviti, da je bilo vpleteno v zadevne sporazume po 16. januarju 2001, bi bilo vpleteno zgolj do maja 2001. Kršitev bi torej trajala največ enajst let in štiri mesece.
- 234 Drugič, podjetje Amann ob sklicevanju na več odločb Komisije trdi, da se prvo leto kršitve ne bi smelo upoštevati pri zvišanju izhodiščnega zneska globe.
- 235 Tretjič, Komisija naj bi uporabila svojo diskrecijsko pravico, da v skladu s točko 1 B, drugi odstavek, Smernic zviša izhodiščni znesek za precej manj kot 10 % za vsako leto kršitve, ker naj cene sukanca za tekstilno industrijo *a priori* ne bi mogle povzročati trajnih škodljivih učinkov za potrošnike oziroma bi lahko povzročale zgolj manjše trajne škodljive učinke, saj stroški sukanca pomenijo zgolj 0,15 % stroškov končnega proizvoda.
- 236 Komisija vse te očitke zavrača in zato predlaga, da se tožbeni razlog zavrne kot neutemeljen.

b) Presoja Splošnega sodišča

- 237 Trajanje kršitve je v skladu s členom 23(3) Uredbe št. 1/2003 eden od upoštevnihi dejavnikov pri določanju višine globe za podjetja, ki so kršila konkurenčne predpise.

- 238 V zvezi s trajanjem kršitve se v Smernicah razlikuje med kratkotrajnimi kršitvami (na splošno manj kot eno leto), za katere naj se izhodiščni znesek, določen glede na težo, ne bi smel zvišati, srednjetrojnimi kršitvami (na splošno od enega do petih let), za katere se lahko ta znesek zviša za največ 50 %, in dolgotrajnimi kršitvami (na splošno več kot pet let), za katere se lahko ta znesek zviša za 10 % na leto (točka 1 B, od prvega do tretjega odstavka).
- 239 Iz točke 359 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da je bilo podjetje Amann udeleženo v omejevalnem sporazumu na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah od januarja 1990 do septembra 2001, njegova kršitev je torej trajala 11 let in 9 mesecev. To obdobje ustreza dolgotrajni kršitvi. Izhodiščni znesek njegove globe je bil zato zaradi trajanja kršitve zvišan za 115 % (točka 360 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 240 Prvič, z dejstvom, da se podjetje Amann ni udeležilo večstranskega srečanja 18. septembra 2001, ni mogoče dokazati, da po 16. januarju 2001, datumu zadnjega večstranskega srečanja, ki se ga je še udeležilo, ni več sodelovalo pri kršitvi.
- 241 Da je podjetje dokončno odstopilo od omejevalnega sporazuma, bi bilo mogoče ugotoviti le, če bi se na srečanju 16. januarja 2001 javno distanciralo od vsebine omejevalnega sporazuma, česar ni storilo (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 6. aprila 1995 v zadevi Tréfileurope proti Komisiji, T-141/89, Recueil, str. II-791, točka 85, in zgoraj v točki 145 navedeno sodbo BPB de Eendracht proti Komisiji, točka 203).
- 242 Poleg tega je bil, kot je navedeno v točki 99 obrazložitve izpodbijane odločbe, omejevalni sporazum na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah organiziran tako prek večstranskih kot prek dvostranskih srečanj. Podjetje Amann je po 16. januarju 2001 vzdrževalo redne dvostranske stike. Iz točke 151 obrazložitve izpodbijane odločbe je namreč razvidno, da sta si podjetji Amann in Coats pošiljali

elektronske dopise z namenom izmenjave informacij o cenah, česar podjetje Amann sicer ne zanika.

- 243 Dejstvo, da so bili zadnji elektronski dopisi poslani maja 2001, ne zadostuje za ugotovitev, da je podjetje Amann junija 2001 prenehalo sodelovati pri kršitvi.
- 244 Kot je poudarjeno v točki 27 zgoraj, je glede tega treba ugotoviti, da gre pri omejevalnem sporazumu za izmenjavo informacij o cenah, rabatih in posebnih cenah, za sporazume o prihodnjih cenikih, rabatih in posebnih cenah ter za sporazume, namenjene preprečevanju medsebojne konkurence s cenami, nižjimi od cen uveljavljenih dobaviteljev, in razdeljevanju strank. Zgolj dejstvo, tudi če bi bilo dokazano, da je podjetje Amann drugim udeležencem omejevalnega sporazuma maja 2001 prenehalo po elektronskih dopisih sporočati informacije, ne dokazuje da je pri tem sporazumu prenehalo sodelovati (glej v tem smislu sodbo z dne 27. septembra 2006 v zadevi Archer Daniels Midland proti Komisiji, T-329/01, ZOdl., str. II-3255, točka 252).
- 245 Iz tega je razvidno, da Komisija s tem, da je za 5 % zvišala izhodiščni znesek globe, naložene podjetju Amann, ker je sodelovalo pri kršitvi po večstranskem srečanju 16. januarja 2001, ni storila nobene napake pri izračunu.
- 246 Drugič, način izračuna, pri katerem se pri povečanju globe glede na trajanje kršitve ne upošteva prvo leto kršitve, ni ustaljena praksa Komisije. V nedavnejših odločbah Komisije se namreč ta način ne uporablja več. Poleg tega je treba ugotoviti – kot je storila Komisija – da se odločbe, na katere se pri svojih trditvah sklicuje podjetje Amann, nanašajo na srednjetrojne kršitve (do 5 let), zato iz njih nikakor ni razvidna zatrjevana ustaljena praksa odločanja Komisije v primeru dolgotrajnih kršitev. Poleg tega ima Komisija glede določanja glob široko diskrecijsko pravico in je njene prejšnje

presoje ne zavezujejo (glej v tem smislu zgoraj v točki 154 navedeno sodbo Michelin proti Komisiji, točka 292).

²⁴⁷ Poleg tega je, nasprotno, iz sodbe Cheil Jedang proti Komisiji (navedena v točki 186 zgoraj, točka 133), na katero se sklicuje podjetje Amann, razvidno, da v določbah točke 1 B Smernic ni določeno, da se prvo leto kršitve ne sme upoštevati. Določeno je namreč le, da se za kratkotrajne kršitve, ki na splošno trajajo manj kot eno leto, znesek ne zviša. Nasprotno je za kršitve, ki trajajo dlje časa, predvideno zvišanje zneska, pri čemer se znesek lahko zviša za največ 50 % izhodiščnega zneska „na leto“, če je kršitev trajala od enega do pet let. Splošno sodišče je dodalo, da čeprav ta določba ne določa avtomatičnega zvišanja za 10 % na leto za srednjetrojne kršitve, v zvezi s tem Komisiji daje diskrecijsko pravico. Enako velja za točko 1 B, tretja alineja, Smernic v zvezi z dolgotrajnimi kršitvami, ki določa zgolj, da se znesek lahko zviša do 10 % na leto (zgoraj navedena sodba Cheil Jedang proti Komisiji, točki 133 in 134). V zgoraj navedeni sodbi Cheil Jedang proti Komisiji velja razlog, iz katerega je Splošno sodišče odločilo, da zneska ni treba zvišati za 10 %, le za posebne okoliščine obravnavanega primera, in sicer ker je Komisija v svoji odločbi brez kakršne koli utemeljitve nekaterim podjetjem zvišala znesek za 40 % zaradi kršitve, ki je trajala pet let, medtem ko je tožeči stranki zvišala znesek za 30 % zaradi kršitve, ki je trajala dve leti in deset mesecev.

²⁴⁸ Tretjič, podjetje Amann napačno trdi, da Komisija ne bi smela uporabiti svoje diskrecijske pravice s tem, da je avtomatično uporabila največjo stopnjo zvišanja zneska 10 % za vsako leto kršitve, in posledično s tem, da ni upoštevala dejstva, da cene sukanca za tekstilno industrijo *a priori* ne morejo povzročati trajnih škodljivih učinkov za potrošnika oziroma lahko povzročajo zgolj manjše trajne škodljive učinke.

²⁴⁹ Opozoriti je treba, da čeprav točka 1 B, prvi odstavek, tretja alineja, Smernic ne določa samodejnega zvišanja za 10 % na leto za dolgotrajne kršitve, v zvezi s tem Komisiji daje diskrecijsko pravico (sodba Splošnega sodišča z dne 18. junija 2008 v zadevi

Hoechst proti Komisiji, T-410/03, ZOdl., str. II-881, točka 396, in zgoraj v točki 89 navedena sodba BPB proti Komisiji, točka 362).

- 250 V obravnavanem primeru je iz točke 239 zgoraj razvidno, da je Komisija pri povečanju glob zaradi trajanja kršitve spoštovala pravila, ki jih je določila v Smernicah. Ob upoštevanju dejavnikov v obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da je Komisija s tem, da je povečala globo za 10 % za vsako leto trajanja kršitve, pravilno uporabila diskrecijsko pravico.
- 251 Iz ustaljene sodne prakse je tudi razvidno, da povečanje globe glede na trajanje ni omejeno na primere, v katerih bi obstajala neposredna povezava med trajanjem in veliko škodo, povzročeno glede na cilje Skupnosti, na katere se nanašajo konkurenčni predpisi (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 12. julija 2001 v združenih zadevah Tate & Lyle in drugi proti Komisiji, T-202/98, T-204/98 in T-207/98, Recueil, str. II-2035, točka 106, in zgoraj v točki 154 navedeno sodbo Michelin proti Komisiji, točka 278).
- 252 V obravnavanem primeru je iz točk od 347 do 351 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija proučila konkretne škodljive vplive omejevalnega sporazuma naupoštevni trg. Ugotovila je, da jih je bilo težko natančno izmeriti, toda vpliv tajnih sporazumov je bil resničen.
- 253 Glede na sodno prakso in dejavnike v obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da Komisija s tem, da je globo povečala za 10 % za vsako leto kršitve, ni storila očitne napake pri presoji.
- 254 Tožbeni razlog v zvezi z napačnim izračunom trajanja kršitve na trgu industrijskega sukanca je treba zato zavriniti.

5. Tožbeni razlog podjetja Amann: neupoštevanje nekaterih olajševalnih okoliščin v zvezi s kršitvijo na trgu industrijskega sukanca

a) Trditve strank

- ²⁵⁵ Podjetje Amann se zaradi svoje enostranske odločitve, da na lastno pobudo in pred prvimi posegi Komisije opusti kršitev, sklicuje na olajševalno okoliščino na podlagi točke 3, sedma alinea, Smernic. Trdi namreč, da se po srečanju 16. januarja 2001 srečanj ni več udeleževalo in da je po marcu 2001 prekinilo vse dvostranske stike. V zvezi s tem poudarja, da ker se ne sklicuje na točko 3, tretja alinea, Smernic, sodna praksa, v skladu s katero morajo posegi Komisije podjetja spodbuditi, da opustijo svoja protikonkurenčna ravnanja, nikakor ne nasprotuje priznanju olajševalne okoliščine. Podjetje Amann meni, da se je s takim ravnanjem spravilo v nevarnost, da bi ga njegovi konkurenti, zlasti podjetje Coats, sankcionirali. To nevarnost povračilnih ukrepov, ki naj nikakor ne bi bila le teoretična, naj bi dokazovali elektronski dopisi, izmenjani s predstavnikom podjetja Coats, kot naj bi potrdilo podjetje BST med zaslišanjem z dne 19. in 20. julija 2004. Komisija naj poleg tega ne bi proučila teh izjav, s čimer je kršila svojo obveznost razjasnitve dejanskega stanja.
- ²⁵⁶ Poleg tega naj Komisija s tem, da je trdila, da se je prenehanje kršitve že upoštevalo pri presoji njenega trajanja, ne bi upoštevala dejstva, da je treba objektivno trajanje kršitve ločiti od subjektivnega vidika njenega konca. Upoštevanje ravnanja kot olajševalne okoliščine se ne bi smelo izključiti, če ima pozitivne učinke za podjetje glede trajanja kršitve.
- ²⁵⁷ Komisija te trditve zavrača.

b) Presoja Splošnega sodišča

- 258 Najprej je treba spomniti, da Smernice v točki 3 določajo, da se osnovni znesek zmanjša „v primeru olajševalnih okoliščin“, kakršne so izključno pasivna ali posnemovalna vloga pri kršitvi, dejansko neizvajanje tajnih sporazumov, takojšnje prenehanje kršitev ob posegu Komisije in druge okoliščine, ki niso izrecno navedene.
- 259 Ugotoviti je tudi treba, da v tem besedilu niso nujno naštetje olajševalne okoliščine, ki bi jih Komisija morala upoštevati. Zato Komisija delno ohrani pravico, da na splošno oceni obseg morebitnega zmanjšanja glob zaradi olajševalnih okoliščin (sodba Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v zadevi Dalmine proti Komisiji, T-50/00, ZOdl., str. II-2395, točka 326). Komisiji v okviru njene diskrecijske pravice nikakor ni treba odobriti zmanjšanja globe zaradi opustitve očitne kršitve, ne glede na to, ali je opustitev nastopila pred njenimi posegi ali po njih (zgoraj v točki 93 navedena sodba Tokai II, točka 292).
- 260 Poleg tega je treba poudariti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso prenehanje kršitev konkurenčnih predpisov takoj, ko poseže Komisija, predvideno s točko 3, tretji odstavek, Smernic, logično lahko pomeni olajševalno okoliščino samo, če obstajajo razlogi za domnevo, da so navedena posredovanja zadevna podjetja spodbudila, da opustijo svoja protikonkurenčna ravnanja. Namen te določbe je namreč podjetja spodbuditi, da opustijo svoja protikonkurenčna ravnanja takoj, ko Komisija začne preiskavo v zvezi s tem. Globe zato ni mogoče zmanjšati, če so podjetja sprejela trdno odločitev o prenehanju kršitve pred prvimi posegi Komisije ali če je kršitev prenehala že prej. To se je dovolj upoštevalo pri izračunu trajanja kršitve (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 25. januarja 2007 v zadevi Dalmine proti Komisiji, C-407/04 P, ZOdl., str. I-829, točka 158; sodbo Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v zadevi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, T-44/00, ZOdl., str. II-2223, točki 280

in 281, in zgoraj v točki 91 navedeno sodbo z dne 12. decembra 2007 v zadevi BASF proti Komisiji, točka 128).

261 Poleg tega je treba poudariti, da podjetje Amann svojo upravičenost do uveljavljanja olajševalnih okoliščin utemeljuje z dejstvom, da se je takoj po srečanju 16. januarja 2001 enostransko odločilo, da se ne bo več udeležilo nobenega drugega srečanja in da bo prekinilo dvostranske stike. Toda kot je bilo ugotovljeno v točki 240 in naslednjih zgoraj, se je podjetje Amann tudi po tem večstranskem srečanju udeleževalo dvostranskih srečanj.

262 Iz enakih razlogov je treba zavrniti tudi trditev podjetja Amann, da je imelo podjetje Coats v omejevalnem sporazumu vlogo vodje in da mu je po njegovi odločitvi o opustitvi sodelovanja pri kršitvi grozilo. Glede tega je trditev tožeče stranke v zvezi s kršitvijo obveznosti Komisije, da razjasni dejansko stanje, neupoštevna. Kot je namreč razvidno iz točke 261 zgoraj, izhodišče tožeče stranke, da je po srečanju 16. januarja 2001 prenehala sodelovati pri kršitvi, ni pravilno. Ne more torej veljavno trditi, da je bila zaradi prenehanja kršitve po tem srečanju izpostavljena povračilnim ukrepom podjetja Coats, in zato se v zvezi s tem ne more sklicevati na kakršno koli kršitev obveznosti razjasnitve dejanskega stanja.

263 Nazadnje, tudi če je podjetje Amann že prej prenehalo sodelovati pri kršitvi, je iz zgoraj navedene sodne prakse razvidno, da Komisija delno ohrani pravico, da v splošnem oceni obseg morebitnega zmanjšanja glob iz naslova olajševalnih okoliščin, in da ji nikakor ni treba priznati takega zmanjšanja zaradi prenehanja očitne kršitve pred njenimi posegi.

264 Ta tožbeni razlog je treba zato zavrniti.

6. *Tožbeni razlog tožečih strank: napačen izračun izhodiščnega in osnovnega zneska globe, naložene zaradi kršitve na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo*

a) Trditve strank

- 265 Prvič, tožeči stranki kritizirata samovoljno določitev izhodiščnega zneska globe, naložene zaradi kršitve na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo. Na podlagi izpodbijane odločbe naj namreč ne bi bilo mogoče ugotoviti, kako je Komisija izračunala navedeni znesek in na podlagi česa je opredelila kategorije. Izhodiščni zneski (5 milijonov EUR za tožeči stranki in 1,3 milijona EUR za druga zadevna podjetja) naj ne bi natančno ustrezali različnim podatkom o prometu, ustvarjenem s proizvodom, na katerega se omejevalni sporazum nanaša.
- 266 Dalje, Komisija naj ne bi pojasnila, zakaj je tožeči stranki drugače kot podjetji Coats in Barbour štela za eno podjetje. V zvezi s tem naj trditve Komisije o tem, da je podjetje Amann močno vplivalo na podjetje Cousin, preden je pridobilo njegov večinski delež, ne bi bile prepričljive. Tožeči stranki menita, da bi bilo treba položaj podjetij Coats in Barbour presojati enako kot položaj tožečih strank. Informacije, ki jih je predložilo podjetje Oxley v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, naj bi dokazovale tudi, da je Komisija podcenjevala pomembnost subjekta „Coats/Barbour“. Vendar tožeči stranki trdita, da ni izključeno, da bi Komisija, če bi ti podjetji pravilno uvrstila, izračunala drugačen izhodiščni znesek. Izpodbijana odločba naj ob upoštevanju teh ugotovitev ne bi bila obrazložena.
- 267 Odgovor Komisije naj bi potrjeval njeno logično napako, saj se je sodelovanje podjetja Barbour upoštevalo zgolj, dokler ga ni septembra 1999 prevzelo podjetje Coats, in je Komisija po tem prevzemu upoštevala le promet podjetja Coats, čeprav bi morala podjetju Coats pripisati tudi promet, ki ga je leta 1999 ustvarilo podjetje Barbour. Ta

promet naj bi znašal približno 6 milijonov EUR. Tožeči stranki zato kritizirata dejstvo, da se je zanj uporabil izhodiščni znesek globe 5 milijonov EUR (vsota njunega prometa je znašala 8,55 milijona EUR), medtem ko se je za podjetje Coats uporabil izhodiščni znesek zgolj 1,3 milijona EUR (njegov promet je znašal približno 6 milijonov EUR). Kritizirata tudi dejstvo, da se je pri kategorizaciji, ki jo je opravila Komisija, vsota njunega prometa upoštevala za vse obdobje, medtem ko se promet podjetja Barbour pri določitvi globe ni več upošteval, odkar ga je prevzelo podjetje Coats.

268 Drugič, izračun osnovnega zneska glede na trajanje kršitve – od maja/junija 1998 do 15. maja 2000, kar je eno leto in enajst mesecev – in posledično zvišanje izhodiščnega zneska globe za 15 % naj bi bila napačna.

269 Tožeči stranki menita, da ni mogoče dokazati, da je bilo maja/junija 1998 organizirano srečanje in da sta se ga udeležili. Opozarjata, da je edini dokaz, na katerega se Komisija opira, odgovor podjetja Coats na zahtevo za informacije. Vendar naj bi ta odgovor podjetja Coats temeljil le na pisanju nekdanjega sodelavca. Trditev, da je bilo to srečanje organizirano, naj bi torej temeljila le na „govoricah“, in o pristnosti pisanja naj bi se pojavili dvomi, ki bi jih morala Komisija odpraviti s preiskavami. Tožeči stranki trdita, da je prvo srečanje potekalo junija 1999. Podjetje Oxley naj ne bi moglo sporočiti nikakršnih informacij o tem sestanku in podjetje Coats naj ne bi moglo predložiti natančnih pojasnil o svoji udeležbi. Tožeči stranki poleg tega Komisiji glede na nejasnosti, povezane s tem srečanjem, očitata, da ni poskušala ugotoviti kraja, kjer naj bi bilo to srečanje. Menita torej, da bi bilo treba izhodiščni znesek globe izračunati glede na obdobje po 15. aprilu 1999.

270 Komisija ta tožbeni razlog zavrača.

b) Presoja Splošnega sodišča

- 271 Najprej je treba proučiti trditev o samovoljni določitvi izhodiščnega zneska globe.
- 272 Glede tega je treba opozoriti, da je v Smernicah določena, prvič, ocena teže kršitve, na podlagi katere se lahko določi „splošni izhodiščni znesek“. Teža kršitve se tako določi glede na objektivne dejavnike, kot so narava kršitve, njen dejanski vpliv na trg, če je merljiv, in velikost upoštevnege geografskega trga. Drugič, teža kršitve se analizira na podlagi več subjektivnih dejavnikov. Upoštevajo se značilnosti zadevnega podjetja, zlasti njegova velikost in položaj na upoštevneem trgu, kar lahko povzroči ponderiranje izhodiščnega zneska, razvrstitev podjetij v kategorije in določitev „posebnega izhodiščnega zneska“. Tretjič, pri določitvi osnovnega zneska se upoštevajo trajanje kršitve ter, četrtič, obteževalne in olajševalne okoliščine, ki omogočajo zlasti oceno relativne teže sodelovanja vsakega od zadevnih podjetij pri kršitvi.
- 273 Glede, natančneje, subjektivnih dejavnikov, ki se upoštevajo pri določitvi izhodiščnega zneska, Smernice določajo, da je treba upoštevati dejansko gospodarsko zmožnost kršiteljev, da povzročijo večjo škodo drugim subjektom, zlasti potrošnikom, in določiti globo na ravni, ki zagotavlja dovolj velik odvračilni učinek (točka 1 A, četrti odstavek).
- 274 V teh smernicah je navedeno tudi, da je lahko, če gre za več podjetij – kot pri kartelih – primerno, da se splošni izhodiščni znesek ponderira zaradi upoštevavanja specifične teže in tako dejanskega vpliva protipravnega ravnanja posameznega podjetja na

konkurenco – zlasti če obstaja znatno neskladje med velikostjo podjetij, ki zagrešijo istovrstno kršitev – ter posledične prilagoditve splošnega izhodiščnega zneska glede na poseben značaj vsakega od podjetij (točka 1 A, šesti odstavek) (zgoraj v točki 186 navedena sodba Cheil Jedang proti Komisiji, točka 81).

²⁷⁵ Opozoriti je treba, da v Smernicah ni določeno, da bi se globe izračunale na podlagi skupnega prometa podjetij ali prometa, ki ga ta ustvarijo na upoštevnem trgu. Vendar pa s Smernicami tudi ni prepovedano upoštevanje takega prometa pri določanju globe, da bi se spoštovala splošna načela prava Skupnosti in kadar tako zahtevajo okoliščine. Promet je tako lahko pomemben pri upoštevanju različnih elementov, navedenih v točkah 269 in 270 zgoraj (zgoraj v točki 186 navedeni sodbi Cheil Jedang proti Komisiji, točka 82, in Tokai I, točka 195).

²⁷⁶ V obravnavani zadevi je iz točke 418 in naslednjih izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija upoštevala določbe Smernic. Upoštevala je namreč naravo kršitve, njen dejanski vpliv na trg in velikost upoštevnega geografskega trga. Glede na te dejavnike je kršitev opredelila kot zelo resno, hkrati pa je v točki 428 obrazložitve izpodbijane odločbe pojasnila, da je pri določitvi globe upoštevala majhnost upoštevnega trga.

²⁷⁷ Nato je kot pri omejevalnem sporazumu na trgu industrijskega sukanca v Beneluxu in nordijskih državah presodila, da je treba podjetja, vpletena v kartel v zvezi s sukancom za avtomobilsko industrijo, različno obravnavati, da bi se upoštevala dejanska gospodarska zmožnost kršiteljev, da povzročijo večjo škodo konkurenci, in določila globa na ravni, ki zagotavlja dovolj velik odvračilni učinek. Dodala je, da je bilo treba upoštevati specifično težo posameznega podjetja in zato dejanski vpliv njegovega nezakonitega ravnanja na konkurenco. Pri presoji teh dejavnikov se je Komisija

odločila opreti na promet od proizvoda, na katerega se nanaša omejevalni sporazum, na upoštevem trgu (točke od 430 do 432 obrazložitve izpodbijane odločbe).

278 Podjetja je zato razvrstila v dve kategoriji. Podjetji Amann in Cousin sta bili glede na njun promet 8,55 milijona EUR uvrščeni v prvo kategorijo. Podjetja Coats, Oxley in Barbour so bila glede na njihov promet, ocenjen med 1 in 3 milijoni EUR, uvrščena v drugo kategorijo. Komisija je določila izhodiščni znesek glede na težo kršitve, in sicer 5 milijonov EUR za podjetji Amann in Cousin ter 1,3 milijona EUR za podjetja Coats, Oxley in Barbour (točke od 432 do 435 obrazložitve izpodbijane odločbe).

279 Kot je bilo poudarjeno v točkah od 216 do 221 zgoraj, mora Splošno sodišče pri nadzoru nad zakonitostjo izvajanja diskrecijske pravice Komisije na tem področju preveriti le, ali je ta razvrstitev skladna in objektivno utemeljena (glej zgoraj v točki 196 navedeno sodbo BASF proti Komisiji, točka 157 in navedena sodna praksa).

280 V zvezi s tem je treba šteti, da razvrstitev podjetij v dve kategoriji ni nerazumno upoštevanje njihovega relativnega pomena na trgu za določitev izhodiščnega zneska, če očitno ne izkrivi podobe upoštevnega trga. V obravnavanem primeru ni mogoče *a priori* šteti, da metoda Komisije, da se kategorije določijo glede na promet, ustvarjen na upoštevem trgu v zvezi zadevnim proizvodom, ni notranje skladna.

281 Glede same določitve izhodiščnega zneska je treba ugotoviti, da izbire zneska 5 milijonov EUR za podjetja, uvrščena v prvo kategorijo, ni mogoče opredeliti za samovoljno in z njo niso prekoračene meje široke diskrecijske pravice, ki jo ima Komisija na tem področju. Kot je navedeno v točkah 277 in 278 zgoraj, je bil namreč ta znesek

določen ob upoštevanju kategorij, ki so bile veljavno določene. Poleg tega je znesek 5 milijonov EUR, ki je bil izbran za izhodiščni znesek, nižji od prometa tožeče stranke, ki se je uporabil kot merilo za prvo kategorijo.

282 Tožeči stranki glede na te ugotovitve napačno trdita, da je Komisija samovoljno opredelila dve kategoriji in izračunala izhodiščni znesek globe.

283 Dalje je neupošteven očitek Komisiji, da podjetij Coats in Barbour ni štela za „eno podjetje“ in da zato ni seštela njenega prometa. Iz izpodbijane odločbe (točki 40 in 67 obrazložitve) je namreč razvidno, da je podjetje Coats prevzelo podjetje Barbour šele septembra 1999. Zadnjenavedeno je bilo tako pravno neodvisno podjetje in bi zato lahko posamično odgovarjalo za kršitev, ki je trajala od maja/junija 1998 do septembra 1999. Iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je podjetje Coats pri kršitvi sodelovalo od 8. junija 1999 do 15. maja 2000 in bi zato lahko posamično odgovarjalo za svoje kršitve.

284 Tako v nasprotju s trditvami tožečih strank ni bilo treba sešteti prometa podjetij Coats in Barbour in ju uvrstiti v prvo kategorijo.

285 Vendar je treba opozoriti, da je Komisija upoštevala zgolj promet podjetja Coats leta 1999. Upravičeno bi bilo temu znesku prišteti promet podjetja Barbour od oktobra do decembra 1999, kar so 3/12 letnega prometa podjetja Barbour. Promet podjetja Coats bi bilo tako treba povečati za znesek od 250.000 do 750.000 EUR. Vendar ta napaka pri izračunu nikakor ne zbuja dvoma o uvrstitvi tožečih strank v prvo kategorijo niti

o izhodiščnem znesku, ki se je zanj uporabil. Tožeči stranki namreč ne izpodbijata ugotovitve Komisije iz točk 323 in 433 izpodbijane odločbe, da bi ju bilo treba šteti za „enotno podjetje“ in da je Komisija zato upravičeno seštela njun promet.

286 Nazadnje je treba zavrniti trditev v zvezi s kršitvijo člena 253 ES, ker naj Komisija ne bi pojasnila, zakaj je tožeči stranki drugače kot podjetji Coats in Barbour štela za „enotno podjetje“, in ker naj bi bila določitev in izračun izhodiščnega zneska nerazumljiva.

287 Komisija je namreč po eni strani v točkah 323 in 433 obrazložitve izpodbijane odločbe jasno navedla, zakaj je treba tožeči stranki šteti za enotno podjetje. Po drugi strani obveznost obrazložitve, kot je bilo ugotovljeno v točki 226 zgoraj, Komisiji ne nalaga, da v odločbi navede številčne podatke v zvezi z načinom izračuna glob, pri čemer je treba vsekakor poudariti, da se Komisija z izključno in avtomatično uporabo aritmetičnih formul ne more odpovedati svoji diskrecijski pravici.

288 Kot je razvidno iz točk od 276 do 278 zgoraj, je Komisija v celoti izpolnila svojo obveznost obrazložitve s tem, da je v točki 418 in naslednjih obrazložitve izpodbijane odločbe navedla dejavnike presoje, s katerimi je lahko ocenila težo kršitve.

289 Drugič, v zvezi s trditvijo, da je bil izhodiščni znesek globe napačno določen zaradi napačne ugotovitve trajanja kršitve, je iz dokumentov v spisu razvidno, da prvo srečanje v zvezi s trgov sukanca za avtomobilsko industrijo ni bilo organizirano junija 1999, kot trdita tožeči stranki, ampak maja/junija 1998.

- 290 Podjetje Amann v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah izrecno navaja to srečanje in trdi, da je udeležencem omogočilo, da so navezali prve stike, izmenjali informacije o nekaterih cenah in izrazili namen določanja cen v obdobju, krajšem od šest mesecev.
- 291 Ugotoviti je torej treba, da ta argument ni utemeljen z dejstvi.
- 292 Poleg tega očitek Komisiji, da ni mogla natančno ugotoviti, ali je bilo srečanje organizirano maja ali junija, ni upošteven, saj se je trajanje kršitve izračunalo od junija, kar je najugodnejše izhodišče za tožeči stranki.
- 293 Glede na navedeno je treba tožbeni razlog v zvezi z napačnim izračunom izhodiščnega in osnovnega zneska globe zavrniti.

7. Tožbeni razlog tožečih strank: neupoštevanje neizvajanja omejevalnega sporazuma v zvezi s sukancem za avtomobilsko industrijo

a) Trditve strank

- 294 Tožeči stranki trdita, da so ugotovitve Komisije v zvezi z vplivom kršitve na trg napačne. V izpodbijani odločbi naj ne bi bilo ugotovljeno dejansko izvajanje sporazumov,

sklenjenih v okviru omejevalnega sporazuma v zvezi s sukancem za avtomobilsko industrijo. Dokumenti, na katere Komisija opira ugotovitve o dejanskem izvajanju omejevalnega sporazuma, naj se ne bi navajali kot dokazi obstoja srečanj med udeleženci. Komisija naj bi v točki 427 obrazložitve izpodbijane odločbe sama priznala, da je imela težave pri ugotavljanju, ali se je omejevalni sporazum izvajal.

295 Komisija naj bi zlasti napačno trdila, da je podjetje Cousin zvišalo cene za svojo stranko Johnson Controls. Tožeči stranki sta poudarili, da to zvišanje ustreza njuni politiki individualnih cen in ni v nikakršni zvezi s sporazumi. Tožečima strankama ni bila priznana pravica do izjave glede te trditve, ki je bila prvič navedena v izpodbijani odločbi, in zato menita, da je ni mogoče uporabiti kot dokaz, da se je omejevalni sporazum izvajal.

296 Tožeči stranki se sklicujeta na obveznost Komisije, da pri presoji teže kršitve upošteva vse dejavnike, ki so lahko odločilni z vidika dejanskega vpliva kršitve na trg. Glede tega naj bi Komisija priznala obstoj olajševalne okoliščine, ki upravičuje omilitev kazni, celo v zadevah, v katerih so se sporazumi zgolj delno izvajali. Ker je bila stopnja neizvajanja v obravnavanem primeru večja, tožeči stranki menita, da bi morala Komisija to v skladu s svojo prakso odločanja upoštevati in jima zato priznati olajševalno okoliščino na podlagi točke 3, druga alineja, Smernic oziroma da bi morala to upoštevati pri ugotavljanju teže kršitve.

297 Komisija ta tožbeni razlog zavrača.

b) Presoja Splošnega sodišča

- 298 Najprej je treba opozoriti, da je iz točke 233 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je podjetje Cousin na srečanju 9. julija 1999 navedlo, da bo poskušalo zvišati cene za svojo stranko Johnson Controls. Iz stališč podjetja Barbour je tudi razvidno, da je predstavnik podjetja Cousin telefoniral predstavniku podjetja Barbour in potrdil, da je bilo zvišanje opravljeno. Nazadnje je treba ugotoviti, da podjetje Cousin potrjuje, da je zvišalo svoje cene, toda trdi, da to zvišanje nikakor ni bilo posledica sporazuma.
- 299 Prvič, tožeči stranki napačno trdita, da argument o zvišanju cen za stranko Johnson Controls ni bil nikoli naveden v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in da se zato nista imeli priložnosti odzvati nanj. Tak argument ni utemeljen z dejstvi, saj se je Komisija na to izrecno sklicevala v točkah 192 in 201 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 300 Drugič, Komisija je pravilno ugotovila, da se je sporazum izvajal, tako da se je oprla na zgoraj navedeno zvišanje cen za stranko Johnson Controls. Izjave podjetja Cousin na srečanju 9. julija 1999 o njegovem namenu zvišanja cen za stranko Johnson Controls, telefonski pogovor med podjetjema Cousin in Barbour o tem, da se je ta namen začel uresničevati, in potrditev podjetja Cousin glede tega zvišanja cen v upravnem postopku pomenijo zadostno število kazalnikov v zvezi s tem. Tožeči stranki bi torej morali dokazati, da pri zvišanju cen nikakor ni šlo za izvajanje sporazuma, česar nista storili s tem, da sta se zgolj sklicevali na svojo „individualno cenovno politiko“.
- 301 Tretjič, Komisija je glede vplivov kršitve v točki 427 obrazložitve izpodbijane odločbe menila, da so se tajni sporazumi izvajali in da so vplivali na upoštevni trg in zadevni

proizvod, „čeprav je ta vpliv težko natančno oceniti“. Drugič, v zvezi s sklicevanjem tožeče stranke na sklepanje v točki 4863 sodbe Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, točka 141 zgoraj, je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče v tej zadevi v bistvu razsodilo, da če se Komisija pri presoji teže kršitve za izračun glob opre na vplive te kršitve na upoštevnih trg, „čeprav je ta vpliv težko natančno oceniti“. Spomniti je treba, da je na področju konkurence dokazno breme za obstoj vplivov kršitve na trg, ki ga nosi Komisija, kadar te vplive upošteva pri izračunu globe glede na težo kršitve, lažje kot breme, ki ga nosi, kadar mora dokazati sam obstoj kršitve v primeru omejevalnega sporazuma. Za upoštevanje dejanskega vpliva omejevalnega sporazuma na trg namreč zadostuje, da Komisija predloži „dobre razloge za to, da ga upošteva“ (zgoraj v točki 171 navedena sodba Jungbunzlauer proti Komisiji, točka 161). Zvišanje cen za stranko Johnson Controls je tako samo po sebi zelo dober razlog za upoštevanje dejanskega vpliva kršitve na trg.

302 Četrto, iz zgoraj navedenega je razvidno, da tožeči stranki nikakor ne moreta uveljavljati olajševalne okoliščine dejanskega neizvajanja sporazumov.

303 Iz tega je razvidno, da je treba tožbeni razlog zavrniti.

8. Tožbeni razlog: kršitev pravice do izjave in pravice do obrambe

a) Trditve strank

304 V utemeljitev tega tožbenega razloga sta navedena dva očitka. Prvi očitek je v zvezi s kršitvijo pravice do izjave, drugi očitek pa v zvezi s kršitvijo pravice do obrambe.

305 Prvič, podjetje Amann meni, da je bila njegova pravica do izjave, določena v členu 27(1) Uredbe št. 1/2003, kršena. Komisija naj bi namreč velik del svoje odločbe, ki se nanaša na nekatere rabate, oprla na dokumente, navedene v točki 116 obrazložitve izpodbijane odločbe. Toda o teh dokumentih in ugotovitvah Komisije na njihovi podlagi naj podjetje Amann ne bi bilo obveščeno v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. Teh dokumentov naj torej ne bi bilo mogoče uporabiti kot dokaze kršitve člena 81 ES in člena 53 EGP. Podjetje Amann namreč navaja, da zgolj uvrščenost teh dokumentov v spis Komisije in možnost njihove proučitve v okviru dostopa do spisa ne zadostujeta za zagotovitev spoštovanja pravice do izjave.

306 Komisija naj bi kršila njegovo pravico do izjave tudi s tem, da se je oprla na očitke, o katerih ni imelo priložnosti predložiti svojih stališč. Izpodbijana odločba naj bi namreč napotovala na razpravo o znižanju rabatov na Švedskem z dne 19. septembra 2000, da bi utemeljila očitek o izmenjavi informacij o rabatih in sporazumu o njihovem znižanju. Vendar naj obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ne bi vsebovalo ničesar o tovrstnih sporazumih glede Švedske, temveč naj bi prej navajalo take sporazume glede Finske. Podjetje Amann ugotavlja, da je Komisija v točki 116 obrazložitve izpodbijane odločbe sama priznala, da je v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah pomotoma navedla Finsko namesto Švedske. Podjetje Amann torej meni, da o tem ni podalo izjave. Komisija naj bi napačno trdila, da bi podjetje na podlagi dokumenta, navedenega v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, lahko sklepalo, da gre za očitek v zvezi s Švedsko. Zadevni dokument, in sicer elektronski dopis z dne 10. oktobra 2000, naj namreč ne bi bil naveden v kontekstu sporazumov o rabatih. Poleg tega naj na podlagi vsebine dokumenta nikakor ne bi bilo mogoče sklepati o dejanskem sporazumu o rabatih. Podjetje Amann trdi, da v skladu s sodno prakso niso pomembni dokumenti kot taki, temveč ugotovitve Komisije na njihovi podlagi. Ta sodna praksa naj bi se v obravnavanem primeru uporabila, ker tudi če je bil v izpodbijani odločbi naveden obstoj zgoraj navedenega elektronskega dopisa, naj bi bila ta navedba v drugačnem kontekstu.

307 Poleg tega naj bi Komisija zašla v protislovje s tem, da je trdila, da je v resnici želela navesti Švedsko namesto Finske, medtem ko je trdila tudi, da so obstajali sporazumi o obeh državah.

308 Drugič, tožeči stranki menita, da je Komisija kršila njuno pravico do obrambe s tem, da je od njiju v zahtevah za informacije z dne 6. in 24. marca 2003 zahtevala odgovore na vprašanja o stikih, ki sta jih vzdrževali s konkurenti, ne da bi pojasnila, da ju sprašuje kot „obtoženki“. Trdita, da v skladu s sodno prakso od njiju ni mogoče zahtevati, da navedeta podrobnosti o temah, ki so bile obravnavane v okviru stikov s konkurenti, in odločitvah, ki so bile tako sprejete, in da, *a fortiori*, razen zgolj preprostega opisa dejanskega stanja in predložitve obstoječih dokumentov od podjetij ni mogoče zahtevati informacij o temi, poteku in rezultatih stikov s konkurenti, kadar Komisija očitno sumi, da je bil namen teh srečanj omejevanje konkurence. Toda tožeči stranki menita, da je bilo v obravnavanem primeru tako, pri čemer se glede tega opirata na točko 4.1 zgoraj navedenih zahtev za informacije.

309 Ker sta tožeči stranki podrobno odgovorili na vsa vprašanja Komisije, čeprav sta imeli pravico to zavrniti, trdita, da bi morali biti njuni globi zmanjšani za več kot 15 % na podlagi točke D 2 obvestila o ugodni obravnavi. Menita, da sta tako presegli tisto, kar je imela Komisija pravico zahtevati od njiju.

310 Menita tudi, da zmanjšanje za 15 % ni zadostno v primerjavi s 50-odstotnim zmanjšanjem, priznanim podjetju Coats. Po njenem mnenju bi namreč Komisija morala upoštevati dejstvo, da je med preiskavami že našla bistvene dokumente, ki so ji omogočili, da brez težav ugotovi obstoj kršitve na zadevnih področjih. Poleg tega naj bi bilo podjetje Coats v ugodnejšem položaju od konkurentov, saj je bilo obveščeno, da se bo začel postopek, tako da je bila prošnja za ugodnejšo obravnavo neizogibna. Hkrati naj bi imelo podjetje Coats vlogo vodje, kar naj bi potrdilo več vpletenih podjetij. Tožeči stranki ob upoštevanju teh dejavnikov menita, da bi morali biti obravnavani enako kot podjetje Coats.

311 Komisija ta tožbeni razlog zavrača.

b) Presoja Splošnega sodišča

Zatrjevana kršitev pravice do izjave

- ³¹² V skladu z ustaljeno sodno prakso morajo biti v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah zelo jasno navedeni očitki – čeprav v obliki povzetkov – da se lahko zainteresirane stranke dejansko seznanijo z ravnanji, ki jim jih očita Komisija, in da lahko ustrezno pripravijo obrambo, preden Komisija sprejme dokončno odločbo. Ta zahteva se spoštuje, če odločba ne bremeni zadevnih podjetij za kršitve, ki so drugačne od tistih iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, in upošteva le dejstva, o katerih so se stranke imele priložnost izreči (sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Mo och Domsjö proti Komisiji, T-352/94, Recueil, str. II-1989, točka 63, ter zgoraj v točki 196 navedena sodba CMA CGM in drugi proti Komisiji, točka 109, in zgoraj v točki 93 navedena sodba Tokai II, točka 138).
- ³¹³ Tako je pravica do obrambe zaradi neskladja med obvestilom o ugotovljenih kršitvah in končno odločbo kršena samo, če neki očitek iz te odločbe ni bil naveden tako, da bi naslovniki imeli možnost, da se branijo (sodba Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v zadevi Corus UK proti Komisiji, T-48/00, ZOdl., str. II-2325, točka 100).
- ³¹⁴ Iz sodne prakse je tudi razvidno, da niso pomembni dokumenti kot taki, temveč ugotovitve Komisije na njihovi podlagi, in da če ti dokumenti niso bili navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, je lahko zadevno podjetje upravičeno menilo, da niso pomembni za zadevo. Če Komisija podjetja ne obvesti, da bodo nekateri dokumenti uporabljeni v odločbi, mu prepreči, da bi se pravočasno izreklo o njihovi dokazni vrednosti. Teh dokumentov zato ni mogoče šteti za veljavna dokazna sredstva (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 25. oktobra 1983 v zadevi AEG-Telefunken proti Komisiji, 107/82, Recueil, str. 3151, točka 27, in z dne 3. julija 1991 v zadevi AKZO proti

Komisiji, C-62/86, Recueil, str. I-3359, točka 21, ter sodbo Splošnega sodišča z dne 10. marca 1992 v zadevi Shell proti Komisiji, T-11/89, Recueil, str. II-757, točka 55).

- 315 Vendar pa je lahko dokument, s katerim je Komisija utemeljevala očitek iz končne odločbe, čeprav se je s tem dokumentom v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah utemeljeval neki drugi očitek, v odločbi uporabljen proti zadevnemu podjetju, če je to lahko na podlagi obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in vsebine dokumenta razumno sklepalo o ugotovitvah, ki jih bo Komisija oblikovala (glej v tem smislu zgoraj v točki 314 navedeno sodbo Shell proti Komisiji, točka 62).
- 316 Očitek podjetja Amann je treba proučiti glede na pravkar navedeno sodno prakso.
- 317 Opozoriti je treba, da je Komisija v točki 116 obrazložitve izpodbijane odločbe priznala, da je v točkah 104 in 126 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah napačno navedla, da je bilo na srečanju 19. septembra 2000 v Budimpešti (Madžarska) dogovorjeno znižanje rabatov na Finskem. To napako je popravila v tej isti točki 116 obrazložitve, saj je poudarila, da je država, ki jo znižanje rabatov v resnici zadeva, Švedska.
- 318 Najprej je treba ugotoviti, da naslov „Srečanje v hotelu Mercure v Budimpešti 19. septembra 2000“ pred točkama 125 in 126 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah napotuje na opombo št. 244, ki napotuje na elektronski dopis z dne 10. oktobra 2000, v katerem so navedene teme, ki so bile obravnavane na tem srečanju, vključno z znižanjem rabatov na Švedskem.
- 319 Opozoriti je treba tudi, da je bilo podjetje Amann seznanjeno s tem dokumentom, kar potrjuje njegov odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. V tem odgovoru je namreč navedeno, da ta dokument vsebuje elektronski dopis

z dne 10. oktobra 2000, ki ga J. L. (Coats) pošilja F. S. (Coats) in vsebuje zelo podrobno poročilo o vsebini srečanja v Budimpešti.

- 320 Iz tega elektronskega dopisa je zelo jasno razvidno, da je edina država, ki jo znižanje rabatov zadeva, Švedska in da nič drugega v zvezi s Finsko ni moglo ustvarjati zmede glede obstoja morebitnega sporazuma o takem znižanju v zadnjenavedeni državi.
- 321 Poleg tega in v nasprotju s trditvami podjetja Amann ta elektronski dopis ni bil predložen v drugačnem kontekstu, saj našteva sporazume, ki so bili sklenjeni na srečanju 19. septembra 2000, za katerega podjetje Amann ne zanika, da se ga je udeležilo.
- 322 Tako je treba v skladu z zgoraj navedeno sodno prakso ugotoviti, da je podjetje Amann lahko na podlagi obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in vsebine dokumenta razumno sklepalo o ugotovitvah, ki jih bo Komisija oblikovala, in bi zato lahko popravilo napako v zvezi z edino državo, ki jo znižanje rabatov zadeva.
- 323 Glede tega so neupoštevne trditve podjetja Amann, da iz stavka v elektronskem dopisu „Švedska: [...] posebne cene je treba 1. aprila zvišati za 3,5 % ali pa znižati rabate“, ni moglo razbrati, da se želi Komisija opreti na ta stavek, da bi dokazala obstoj sporazuma o znižanju rabatov na Švedskem. Iz zgoraj navedenega je namreč razvidno, da bi morale podjetje Amann pričakovati, da se bo Komisija oprla na ta dokaz.
- 324 Ugotoviti je torej treba, da pravica podjetja Amann do izjave ni bila kršena.

Zatrjevana kršitev pravice do obrambe, zlasti načela prepovedi samoobtožbe

- 325 Iz sodne prakse glede obsega pooblastil Komisije v predhodnih postopkih preiskav in upravnih postopkih je razvidno, da ima Komisija pravico, da po potrebi z odločbo zaveže podjetje, naj ji posreduje vse potrebne podatke o dejstvih, s katerimi se ta institucija lahko seznaní. Ne more pa mu naložiti, naj ji posreduje odgovore, s katerimi bi bilo prisiljeno priznati obstoj kršitve, ki jo mora dokazati Komisija (sodba Sodišča z dne 18. oktobra 1989 v zadevi Orkem proti Komisiji, 374/87, Recueil, str. 3283, točki 34 in 35, ter zgoraj v točki 90 navedena sodba Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točki 61 in 65, in zgoraj v točki 260 navedena sodba Dalmine proti Komisiji, točka 34).
- 326 Tako podjetju, na katero je naslovljena zahteva za informacije v smislu člena 11(5) Uredbe št. 17, ni mogoče priznati absolutne pravice do molka. Priznanje take pravice bi namreč preseglo tisto, kar je nujno za ohranitev pravice do obrambe podjetij, in bi pomenilo neupravičeno oviranje Komisije pri uresničevanju naloge nadzora nad spoštovanjem konkurenčnih predpisov na skupnem trgu. Pravico do molka je mogoče priznati le, kadar se od zadevnega podjetja zahtevajo odgovori, s katerimi bi morale priznati obstoj kršitve, ki jo mora dokazati Komisija (zgoraj v točki 186 navedena sodba Tokai I, točka 402).
- 327 Komisija torej zato, da ohrani polni učinek člena 11 Uredbe št. 17, sme prisiliti podjetja, da ji sporočijo vse potrebne informacije o njim znanih dejstvih in ji po potrebi pošljejo s tem povezane dokumente, ki jih imajo, tudi če jih je mogoče uporabiti za dokazovanje obstoja protikonkurenčnega ravnanja. Tej pravici Komisije, da zahteva informacije, ne nasprotujeta niti člen 6(1) in (2) EKČP niti sodna praksa ESČP (zgoraj v točki 186 navedena sodba Tokai I, točki 403 in 404).

- 328 Samo dejstvo, da so podjetja zavezana odgovoriti na izključno dejanska vprašanja Komisije in izpolniti njeno zahtevo po predložitvi že obstoječih dokumentov, nika-
kor ne more kršiti temeljnega načela spoštovanja pravice do obrambe in pravice do
pravičnega sojenja, ki na področju konkurenčnega prava zagotavljata enakovredno
zaščito, kot jo jamči člen 6 EKČP. Naslovníku zahteve za informacije nič ne pre-
prečuje, da pozneje v upravnem postopku ali v postopku pred sodiščem Skupnosti
izkaže, da imajo dejstva, ki jih je navedel v odgovorih, ali dokumenti, ki jih je predložil,
drugačen pomen, kot jim ga pripisuje Komisija (zgoraj v točki 186 navedena sodba
Tokai I, točka 406).
- 329 Nazadnje, kadar v zahtevi za informacije na podlagi člena 11 Uredbe št. 17 Komi-
sija od podjetja poleg čisto dejanskih vprašanj in zahtev za predložitev že obstoječih
dokumentov zahteva, naj opiše temo in potek več srečanj, na katerih naj bi sode-
lovalo, in rezultate ali sklepe teh srečanj, ko očitno sumi, da je pri teh srečanjih šlo
za omejevanje konkurence, se s to zahtevo lahko preiskovanemu podjetju naloži, naj
prizna sodelovanje pri kršitvi pravil o konkurenci, vendar to podjetje ni dolžno odgo-
varjati na taka vprašanja. Kadar podjetje vseeno predloži informacije o tem, je treba
to šteti kot sodelovanje podjetja na lastno pobudo, ki lahko upraviči zmanjšanje globe
na podlagi obvestila o sodelovanju (sodba Splošnega sodišča z dne 6. decembra 2005
v zadevi Brouwerij Haacht proti Komisiji, T-48/02, ZOdl., str. II-5259, točka 107). Iz
sodne prakse je tudi razvidno, da v takem primeru podjetja ne morejo trditi, da je bila
s tem, da so prostovoljno odgovorila na tako zahtevo, kršena njihova pravica, da se
niso dolžna izpovedati zoper sebe (zgoraj v točki 259 navedena sodba Dalmine proti
Komisiji, točka 46).
- 330 Ob upoštevanju te sodne prakse je treba ugotoviti, ali je Komisija kršila pravico
tožečih strank, da se niso dolžne izpovedati zoper sebe.

- 331 Prvič, poudariti je treba, da je Komisija informacije zahtevala z zahtevama za informacije (elektronska dopisa z dne 6. in 24. marca 2003), in ne z odločbama.
- 332 V zvezi s samo vsebino zahtevanih informacij je iz točke 4 zgoraj navedenih zahtev razvidno, da je Komisija iskala zlasti informacije o srečanjih s konkurenti, datumu, kraju, seznamu udeležencev, temi in poteku teh srečanj ter o dvostranskih stikih. Tožečima strankama nikakor ne ni bilo treba odgovoriti na vprašanja, če bi bilo razvidno, da sta z odgovori priznali sodelovanje pri domnevni kršitvi. Vseeno sta prostovoljno odgovorili na ti zahtevi in zato ne moreta trditi, da je bila s tem kršena njuna pravica, da se nista dolžni izpovedati zoper sebe.
- 333 Drugič, glede očitka tožečih strank Komisiji, da ju ni obvestila, česa sta osumljeni, je treba najprej opozoriti, da mora obstajati povezava med informacijami, ki jih Komisija na podlagi člena 11 Uredbe št. 17 zahteva, in preiskovano kršitvijo, navedeno v zahtevi. Člen 11(1) Uredbe št. 17 namreč Komisijo pooblašča, da od podjetij pridobi „vse potrebne informacije“ za izvajanje načel, določenih v členih 81 ES in 82 ES. Poleg tega člen 11 Uredbe št. 17 v odstavku 3 določa, da Komisija v zahtevi za informacije navede zlasti „pravno podlago in namen zahteve“. Iz odstavka 1 v povezavi z odstavkom 3 člena 11 Uredbe št. 17 in iz zahtev po spoštovanju pravice zadevnih podjetij do obrambe je torej razvidno, da je treba merilo potrebnosti, določeno v členu 11 Uredbe št. 17, presojati glede na cilj preiskave, ki mora biti natančno določen v sami zahtevi za informacije. Kot je namreč Sodišče glede določbe, ki je primerljiva s členom 11 Uredbe št. 17, razsodilo v sodbi z dne 21. septembra 1989 v združenih zadevah Hoechst proti Komisiji (46/87 in 227/88, Recueil, str. 2859, točka 29) v zvezi s preiskovalnimi pooblastili Komisije na podlagi člena 14 Uredbe št. 17, je obveznost Komisije, da navede predmet in namen preiskave, temeljna zahteva ne le zaradi dokazovanja upravičenosti preiskave, ki se bo opravila v zadevnih podjetjih, ampak tudi zato, da

ta lahko razumejo obseg svoje dolžnosti sodelovanja in hkrati varujejo svojo pravico do obrambe. Iz tega je razvidno, da Komisija lahko zahteva zgolj razkritje informacij, ki ji lahko omogočijo preiskavo domnevnih kršitev, ki preiskavo upravičujejo in so navedene v zahtevi za informacije (sodbi Splošnega sodišča z dne 12. decembra 1991 v zadevi SEP proti Komisiji, T-39/90, Recueil, str. II-1497, točka 25, in z dne 8. marca 1995 v zadevi Société Générale proti Komisiji, T-34/93, Recueil, str. II-545, točke 40, 62 in 63).

- ³³⁴ Iz te sodne prakse je razvidno, da Komisiji v zahtevi za informacije zadevnih podjetij ni treba izrecno obvestiti o domnevah, da je bila storjena kršitev, in da zato podjetja v tej fazi ni treba obvestiti, da je osumljeno. Če namreč Komisija jasno navede pravno podlago za svojo zahtevo, je treba ugotoviti, da je bila pravica zadevnega podjetja do obrambe varovana.
- ³³⁵ Komisija je v obravnavanem primeru v celoti izpolnila svoje obveznosti s tem, da je v zgoraj navedenih zahtevah za informacije jasno navedla predmet in namen zahteve.
- ³³⁶ Tretjič, glede na navedeno je tudi očitek tožečih strank Komisiji, da ju ni seznanila z informacijami, ki jih je  e imela, neupo teven. V upravnem postopku glede zadev s področja konkurence poslano obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in vpogled v spis, ki omogoča naslovniku navedenega obvestila seznanitev z dokazi iz spisa Komisije, zadevnemu podjetju zagotavljata pravico do obrambe in pravico do poštenega sojenja. Z obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah je namreč zadevno podjetje obve eno o vseh bistvenih podatkih, na katere se Komisija opira v tej fazi postopka. Zadevno podjetje lahko zato šele po tem, ko je bilo poslano navedeno obvestilo, v celoti uveljavlja pravico do obrambe. Učinkovitost preiskave Komisije bi bila,  e bi se zgoraj omenjene pravice razširile na obdobje pred poslanim obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah, ogrožena, ker bi podjetje lahko  e v prvi fazi

preiskave Komisije izvedelo, s katerimi informacijami je Komisija že seznanjena in katere informacije je torej še mogoče skrivati (zgoraj v točki 260 navedena sodba Dalmine proti Komisiji, točke od 58 do 60).

- 337 Četrtrič, tožeči stranki napačno predlagata ugodnost dodatnega zmanjšanja globe zaradi sodelovanja, ker sta v odgovoru na zahtevo za informacije predložili informacije, ki naj bi bile precej obširnejše od tistih, ki jih je bilo mogoče zahtevati na podlagi člena 11 Uredbe št. 17.
- 338 Zaradi sodelovanja tožečih strank med preiskavo v zvezi z omejevalnima sporazumoma sta bili obe globi zmanjšani za 15 % na podlagi točke D 2, prva in druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi. Komisija je namreč ugotovila, da sta tožeči stranki predložili informacije in dokumente, ki so dejansko pripomogli k ugotovitvi obstoja kršitve, in sta zlasti priznali, da sta se udeleževali srečanj s konkurenti ter izmenjavali podatke o cenah, razpravljali o cenah in jih celo ohranjali. Poleg tega v bistvu nista izpodbijali dejanskega stanja, na katerem so temeljile obtožbe Komisije (uvodne izjave od 390 do 397 in od 460 do 463 izpodbijane odločbe).
- 339 Po eni strani je treba opozoriti, da je zmanjšanje globe zaradi sodelovanja v upravnem postopku upravičeno le, kadar ravnanje zadevnega podjetja Komisiji omogoča, da lažje ugotovi obstoj kršitve in jo, glede na okoliščine primera, odpravi (sodbi Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, T-327/94, Recueil, str. II-1373, točka 156, in z dne 13. decembra 2001 v združenih zadevah Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, T-45/98 in T-47/98, Recueil, str. II-3757, točka 270).
- 340 Po drugi strani sodelovanje podjetja v preiskavi ne daje pravice do zmanjšanja globe, kadar to sodelovanje ne presega tega, kar izhaja iz obveznosti podjetja na podlagi člena 11(4) in (5) Uredbe št. 17 (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne

10. marca 1992 v zadevi Solvay proti Komisiji, T-12/89, Recueil, str. II-907, točki 341 in 342). Nasprotno se lahko zadevnemu podjetju globa zmanjša, če v odgovoru na zahtevo za informacije na podlagi člena 11 predloži informacije, ki so precej obširnejše od tistih, ki jih lahko zahteva Komisija po tem členu (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Cascades proti Komisiji, T-308/94, Recueil, str. II-925, točka 262).

- 341 Še vedno pa mora vsebina informacij, predloženih Komisiji, omogočati ugotovitev, ali sta tožeči stranki dejansko posredovali informacije, ki so precej obširnejše od tistih, ki jih ima Komisija pravico zahtevati.
- 342 Vendar tožeči stranki nista prikazali, zakaj je bila vsebina predloženih informacij precej obširnejša, kot je Komisija smela zahtevati.
- 343 Poleg tega je treba ugotoviti, da tožeči stranki nista priznali vsega, s čimer je Komisija utemeljila izpodbijano odločbo. Zlasti je namreč treba opozoriti, da je podjetje Cousin trdilo, da je še naprej ponujalo proizvode, ne da bi kadar koli upoštevalo razprave, in da je podjetje Amann izpodbijalo trajanje kršitve.
- 344 Zmanjšanje globe za 15 %, ki je bilo priznано tožečima strankama, se zato zdi upravičeno glede na okoliščine zadeve. Trditev, da zmanjšanje za 15 % ni zadostno v primerjavi s 50-odstotnim zmanjšanjem, priznanim podjetju Coats, je zato tudi treba zavrniti.

345 Ta tožbeni razlog je torej treba zavriniti.

346 Iz navedenega je razvidno, da je treba tožbo, ki sta jo vložili tožeči stranki, zavriniti.

Stroški

347 V skladu s členom 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker tožeči stranki nista uspeli, se jima v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (peti senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

II - 1368

2. Podjetjema Amann & Söhne GmbH & Co. KG in Cousin Filterie SAS se naloži plačilo stroškov.

Vilaras

Prek

Ciucă

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 28. aprila 2010.

Podpisi

Stvarno kazalo

Dejansko stanje	II - 1272
A – Predmet spora	II - 1272
B – Upravni postopek	II - 1273
C – Izpodbijana odločba	II - 1274
1. Upoštevni trgi	II - 1274
a) Trgi proizvoda	II - 1274
b) Geografski trgi	II - 1276
2. Velikost in struktura upoštevni trgov	II - 1277
3. Opis protipravnih ravnanj	II - 1277
4. Izrek izpodbijane odločbe	II - 1278
Postopek in predlogi strank	II - 1280
Pravo	II - 1282
A – Tožbeni razlog tožečih strank, ki se nanaša na razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe: kršitev člena 7(1), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003	II - 1282
1. Trditve strank	II - 1282
2. Presoja Splošnega sodišča	II - 1287
a) Razlika med trgoma proizvoda in geografskima trgoma	II - 1287
b) Zatrjevani obstoj „celostnega načrta“	II - 1296
B – Tožbeni razlogi, ki se nanašajo na zmanjšanje globe	II - 1302
1. Tožbeni razlog tožečih strank: neupoštevanje zgornje meje globe, določene v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003	II - 1302
a) Trditve strank	II - 1302
II - 1370	

b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1304
Očitek v zvezi s kršitvijo načela nulla poena sine lege in ugovor nezakonitosti člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003	II - 1304
Očitek v zvezi z obveznostjo naložitve enotne globe za več kršitev	II - 1315
Očitek v zvezi z neupoštevanjem zakonitih ciljev sankcije	II - 1317
2. Tožbeni razlog tožečih strank: kršitev načel enakega obravnavanja in sorazmernosti pri naložitvi globe	II - 1318
a) Trditve strank	II - 1318
b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1320
Kršitev načela sorazmernosti	II - 1320
– Očitek v zvezi z neupoštevanjem velikosti trga	II - 1320
– Trditev v zvezi z izključnim upoštevanjem prometa na trgih, ki ju zadeva kršitev	II - 1320
– „Pavšalni sistem“, ki ga določajo Smernice	II - 1323
– Neupoštevanje položaja tožečih strank kot „srednje velikih podjetij“	II - 1328
Kršitev načela enakega obravnavanja	II - 1330
3. Tožbeni razlog podjetja Amann: napačna določitev izhodiščnega zneska globe, naložene zaradi omejevalnega sporazuma v zvezi z industrijskim sukancem	II - 1332
a) Trditve strank	II - 1332
b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1333
4. Tožbeni razlog podjetja Amann: napačen izračun trajanja kršitve na trgu industrijskega sukanca	II - 1337
a) Trditve strank	II - 1337
b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1338
5. Tožbeni razlog podjetja Amann: neupoštevanje nekaterih olajševalnih okoliščin v zvezi s kršitvijo na trgu industrijskega sukanca	II - 1343

a) Trditve strank	II - 1343
b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1344
6. Tožbeni razlog tožečih strank: napačen izračun izhodiščnega in osnovnega zneska globe, naložene zaradi kršitve na trgu sukanca za avtomobilsko industrijo	II - 1346
a) Trditve strank	II - 1346
b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1348
7. Tožbeni razlog tožečih strank: neupoštevanje neizvajanja omejevalnega sporazuma v zvezi s sukancem za avtomobilsko industrijo	II - 1353
a) Trditve strank	II - 1353
b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1355
8. Tožbeni razlog: kršitev pravice do izjave in pravice do obrambe	II - 1356
a) Trditve strank	II - 1356
b) Presoja Splošnega sodišča	II - 1359
Zatrjevana kršitev pravice do izjave	II - 1359
Zatrjevana kršitev pravice do obrambe, zlasti načela prepovedi samoobtožbe ...	II - 1362
Stroški	II - 1368